

⊕ **Festivals:** Barnasants

⊕ **Cultura popular:** Festa de la Calçotada de Valls

⊕ **Gastronomia:** Festa de la Carxofa de Benicarló

ENTREVISTA MICHÈLE RIVASI EURODIPUTADA DEL GRUP DELS VERDS-ALE

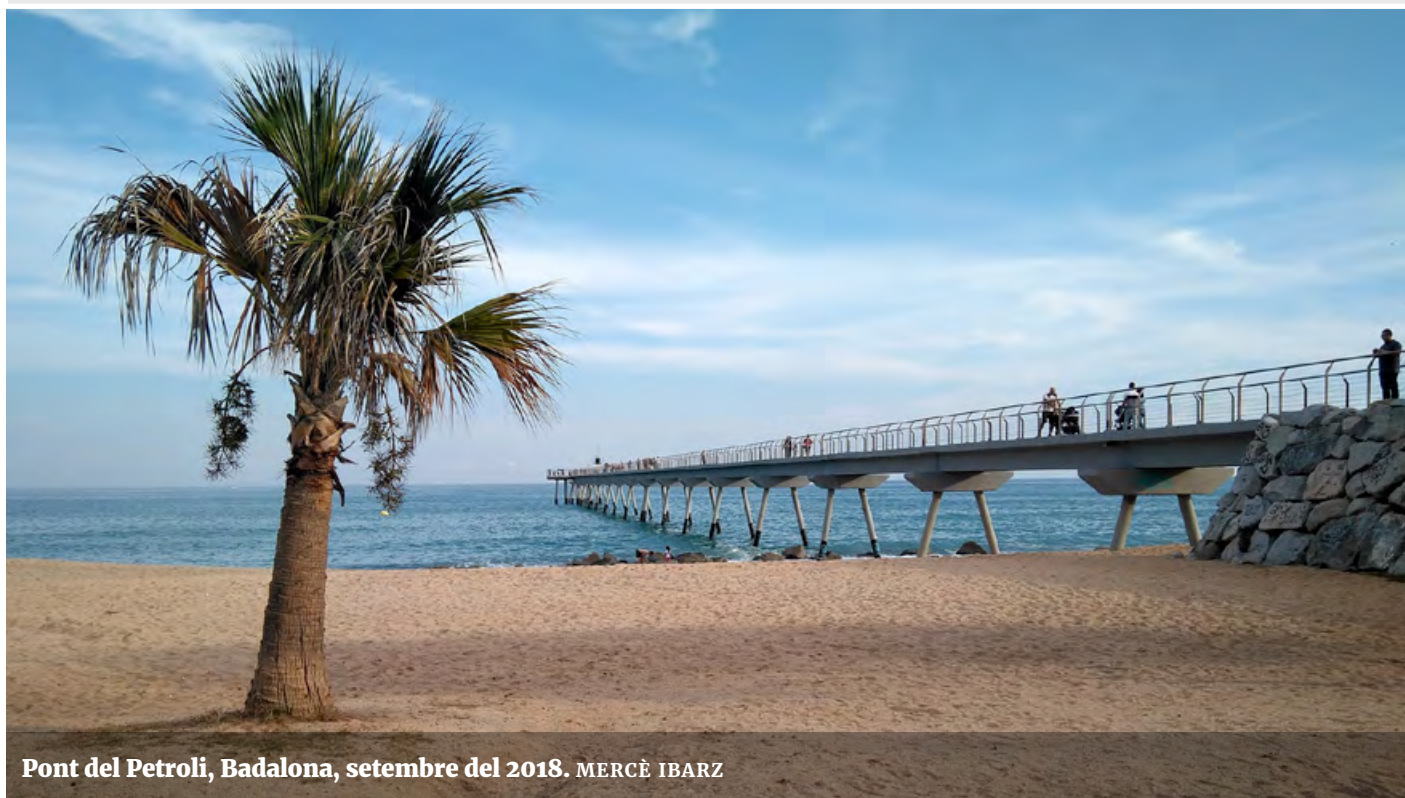
‘Els Verds hem d’acollir Puigdemont i Comín al nostre grup’

ENTREVISTA TONI CRUANYES *‘La tardor del 2017 teníem la sensació que ens espiaven’*

LA DADA D’EN JOE BREW Què pensen catalans i espanyols els uns dels altres?

ABANS D'ARA, EL MÓN

MERCÈ IBARZ

Tot allò que aquest desastre fa emergir, allò que hem enterrat en els fonaments del present construït sovint a salvatjades, en el millor dels casos amb l'empenta de la gent i prou

M'agrada i segueixo sempre que puc la secció 'Abans d'ara' que Josep Maria Casasús té a l'Ara gairebé des del començament. Els primers anys del diari hi estava subscripta però ja no hi estic, i sovint trobo a faltar la lectura de les 'Peces històriques' triades per ell. La web de pagament et permet de llegir uns pocs articles de franc al mes, que dedico a la seva secció. Si fos la directora Vera l'espai de Casasús seria en obert, és un veritable servei públic. Selecciona el bo i el millor, amb criteri informatiu i atenció a l'estil i l'escriptura. Periodista de llarg recorregut i catedràtic de la UPF estudis de la història del periodisme, Casasús no sols ha remenat i es coneix les hemeroteques pertinents de dalt a baix sinó que dels anys de periodisme actiu manté el nas fi de l'actualitat i, cada vegada, relaciona el passat amb el present com aquell qui no vol la cosa, com si res, amb encert i no poca ironia sovint.

En aquesta setmana del desastre, amb tant del món de cada dia devastat, espero que trobi prompte les peces històriques –amb una no n'hi haurà prou, Casasús– que ens recordin com era el nostre món abans d'ara.

No n'hi ha prou amb les imatges desconsoladores que veiem per la tele i a les fotos dels diaris. Necessitem recuperar aquell món

Les vides no tornaran però poden ser recordades com mereixen. Ho han de ser. Tot ha de reviuire

No n'hi ha prou amb les imatges desconsoladores que veiem per la tele i a les fotos dels diaris. Necessitem recuperar aquell món, i no parlo només de refer-lo i de tota l'acció pública que caldrà, que també. Més aviat penso en tot allò que aquest desastre fa emergir, allò que hem enterrat en els fonaments del present construït sovint a salvatjades, en el millor dels casos amb l'empenta de la gent i prou. Com ara el delta de l'Ebre i com va ser guanyat fa dècades per a les persones, les collites, la vida. Avui ho deia Ferran Espada, subdirector del Punt-Avui a 'Els matins', i li he fet un petó a la pantalla: no hem perdut només 'coses', deia, atordit, conscient que dir 'coses' podia ser malinterpretat per tantes persones que hi han perdut collites i terres, atabalat perquè volia dir sobretot això altre i les paraules se li ensopegaven als ulls i a la boca: la resistència del delta és una cultura. La història de com la terra va ser guanyada a la mar és allò que no ha de desaparèixer. Hi imagino l'èpica dels bons relats populars: tràgica, compassiva, burleta. Cal propagar-ho, celebrar-ho. Poca cosa en sé, jo mateixa.

La foto que acompanya aquestes ratlles d'avui és un record d'aquell món abans. És el Pont del Petroli, a Badalona, entre la fàbrica de l'Anís del Mono i les tres xemeneies de la tèrmica del Besòs. A casa ens hi passem dos o tres cops l'any. Ho fèiem: el pont s'ha trencat, el temporal l'ha partit. Hi anem cada setembre, quan tornem dels dies llargs a Saidí. Baixem a l'estació de metro Pompeu Fabra i anem a menjar el bon arròs de l'Estupendu, al segon torn, que no ens apressin. Després caminem per la platja, saludem el Mico caradarwinesc a l'inici del pont i recorrem la passarel·la centenària fins al final, cent cinquanta metres que fem a poquet a poquet. Hi pots veure, a la sorra, de vegades, una parella acabada de casar que s'hi fa les fotos de rigor, ella de blanc vaporós, ell mudat modern. Hi ha alguns turistes però no gaires, són locals, pel parlar, gent d'altres llocs que ara viuen a Badalona i van cada dissabte, cada diumenge, al pont fins al final, com si fossin al Malecón de l'Havana, on la gent s'està hores mirant el mar i l'horitzó, on hi ha altres vides, altres mons, potser els seus d'origen.

Badalona aquí també és així: popular, compassiva, burleta. Tornem al metro travessant la via del tren fins a arribar a la plaça de Pep Ventura i anar cap a casa, després de fixar-nos, un cop més, en els vells carrers badalonins que parlen, fins amb el nom, d'un món desaparegut, com ara el rovellat rètol del carrer de la Indústria, a tocar del número 188. Un món envellit, un món cansat, sí, però un món que ha existit. Com ha existit tot allò que la catàstrofe d'aquesta setmana s'ha endut, i algunes vides, ai. Les vides no tornaran però poden ser recordades com mereixen. Ho han de ser. Tot ha de reviuire. 📖

LA INEVITABLE NECESSITAT DELS XOCs FRONTALS AMB ELS CENTRES DE PODER

THOMAS HARRINGTON

Pancarta sobre la llibertat d'opinió i d'expressió al balcó del Palau de la Generalitat. ACN

«Quan Quim Torra va decidir d'enfrontar-se amb la JEC hi havia tot un estol de savis predicant les virtuts de la prudència»

Cada tants anys, apareix una frase-concepte prou dúctil i de prou abast per a estimular tot de noves especulacions sobre problemes que molta gent considera immunes a grans revisions.

En fou un exemple la 'comunitat imaginada', frase-concepte promulgada per Benedict Anderson fa trenta-set anys, que va rescatar els estudis sobre la nació de l'enfrontament estèril entre essencialistes conservadors ('la nació existeix perquè sempre ha existit i ho sento dins el meu cor') i negacionistes esquerrans ('la nació és un vestigi del capitalisme en via de desaparició imminent'). Gràcies, en gran part, a l'aparició del llibre d'Anderson i a l'obra de pensadors com ara Even-Zohar –que va desdibuixar els mecanismes reals implícits en la visió constructivista del pensador irlandès–, hem pogut analitzar amb molta més serietat i tranquil·litat el fenomen –ni caducat ni etern– de la presència de la nació en la nostra vida.

D'una potència suggestiva molt similar a la frase-concepte d'Anderson és la noció de la 'modernitat líquida' de Bauman. D'ençà de la fi dels setanta, molts havíem percebut un cert afebliment de les estructures (i les jerarquies corresponents) que ens regulen la vida quotidiana, però per un seguit érem incapaços de descriure amb nitidesa les bases estructurals del canvi.

Per als devots d'aquesta escola intel·lectual, l'enfonsament de les grans estructures de la modernitat preconitzava un nou capítol en la lluita de l'alliberació de l'individu

Cada tants anys, apareix una frase-concepte prou dúctil i de prou abast per a estimular tot de noves especulacions sobre problemes que molta gent considera immunes a grans revisions

Això, si més no, en el cas dels qui no ens vam fer acòlits dels nous predicadors de la fe postmoderna.

Per als devots d'aquesta escola intel·lectual –membres de les facultats universitàries, ben sovint–, l'enfonsament de les grans estructures de la modernitat preconitzava un nou capítol en la lluita de l'alliberació de l'individu. El raonament era el següent, si fa no fa.

Fins ara, les grans institucions de la cultura havien donat a l'individu molt poc marge per a definir-se socialment. Però amb el retrocés d'aquestes entitats reguladores de la societat, cadascú havia de tenir moltes més oportunitats de fer-ho tot sol, cosa que traslladava el centre de la lluita social des dels precintes de lluita física, material i col·lectiva cap a l'àmbit de les representacions simbòliques individuals. La clau del progrés en aquest nou món estava, ens suggerien, en la nostra capacitat d'expressar hàbilment en paraules o imatges allò que realment volíem ser o assolir, i de seguir aquestes maniobres de màrqueting amb unes negociacions molt sàvies i menades assenyadament.

Com els pregoners de la fe postmoderna, Bauman reconeix l'enfonsament relatiu d'algunes de les institucions 'sòlides' de cultura d'antany. Però a diferència d'ells, diu que això no implica necessàriament que ens esperi una època de llibertats augmentades, és a dir, que no hem de confondre el permís d'anar sempre a la percaça de noves sensacions i nous conceptes d'identitat simbòlica en el mercat consumista amb una transferència real de poder social.

Així ens fa considerar si amb aquesta oferta constant de noves però petites 'llibertats' consumistes, els veritables centres de poder (financer, militar, informatiu) no practiquen una versió social de la tècnica de la crema controlada dels bombers forestals. Mentre nosaltres 'ens cremem' perseguint aquells simulacres d'emancipació, ells enforceixen la seva dominació sobre les nostres vides.

Quan, fa tres o quatre dècades, els primers acadèmics van anunciar l'arribada de l'època de l'alliberació de la gent per vies purament verbals i simbòliques van ser sovint objecte de mofa de certs crítics, generalment conservadors. Però amb el temps la 'raó' postmoderna, amb les seves obsessions –l'ornamentalitat, els arguments superficials i sovint descontextualitzats, i sobretot, el deure sempre d'aparentar una tranquil·litat de no-confrontació en tot moment–, ha esvaït gairebé tots els racons de la societat.

Per exemple, fent una anàlisi de contrast de les energies expressives gastades en l'espai públic, es pot negar que hi ha tot un sector, un sector no pas minúscul, del món progressista que està convençut que 'netejar' les formes lingüísti-

Quant al nou 'deure' moral de sempre,
mantenir un tarannà de no-confrontació,
n'hi ha una munió d'exemples

Els xocs frontals amb els centres de
poder real no sols són inevitables, sinó
necessaris per a avançar cap a una
societat més justa i democràtica

ques habituals és tan important o més que atacar les bases estructurals encrostades de la desigualtat i la injustícia? Com si la prohibició de paraules que denoten l'odi fos la clau per a eliminar l'existència preternatural –reconeguda o no– de sentiments odiosos en el cor de cadascú de nosaltres.

I quant al nou 'deure' moral de sempre, mantenir un tarannà de no-confrontació, n'hi ha una munió d'exemples.

Quan, per exemple, Quim Torra va decidir d'enfrontar-se amb la JEC sobre la qüestió de les pancartes, hi havia tot un estol de savis predicant les virtuts de la prudència, de la necessitat que tenia el president de fer un càlcul cost-benefici molt fred abans de seguir el camí de la confrontació amb l'estat. I quan Torra va fer cas omís d'aquests advertiments, els mateixos savis el van tractar encara amb més menyspreu que no abans, dient: 'Pobre Torra, aquest president accidental que no entén com va el joc de debò.'

No sembla pas que els hagi passat pel cap que potser l'entenia perfectament, el joc, aquest afany postmodern d'aparentar, i la manifesta incapacitat de frenar gens ni mica la influència dels poders fàctics –uns poders amb una impunitat creixent– en la nostra vida.

Potser entenia més que molts que la cosa que més temen les persones i les institucions autoritàries és que els seus mètodes antidemocràtics de control siguin exposats al gran públic, o que quan cedim a la coacció sota la bandera del *cool* i els gestos buits, de fet demanem implícitament que continuï la cursa de *bullying* ja en procés.

Potser entenia, com entenia Rosa Parks quan es va negar a aixecar-se del seient de la 'secció blanca' de l'autocar, ara fa seixanta-cinc anys a Alabama, que els xocs frontals amb els centres de poder real no sols són inevitables, sinó necessaris per a avançar cap a una societat més justa i democràtica. 📖

SÁNCHEZ NO FRENA LA JUDICIALITZACIÓ DE LA POLÍTICA

PERE MARTÍ

El president espanyol, Pedro Sánchez. ACN

El nou govern del PSOE no aconsegueix de desjudicialitza la política, en una setmana marcada pel judici als Mossos i l'intent d'inhabilitar Torra * Els acusats per l'accident del metro de València pacten amb la fiscalia *** El Consell d'Europa reconeix els avenços d'Andorra contra l'emblanquiment de capitals**

TEMA DEL DIA

Multes. La Junta Electoral espanyola ha acordat aquesta setmana de sancionar amb cinc-cents euros Pedro Sánchez per haver vulnerat la llei electoral. La decisió ha dividit fins i tot l'organisme, que ho ha decidit per set vots contra sis, després d'una intensa discussió, perquè l'instructor va proposar que la sanció fos de 2.800 euros. Alguns membres d'aquest organisme, majoritàriament compost per jutges del Tribunal Suprem espanyol, van considerar excessiva la quantitat per la falta que havia comès Sánchez. Només havia concedit una entrevista a la Sexta des de la Moncloa després d'haver convocat les eleccions.

La mateixa junta ha acordat de sancionar Isabel Celáa, aleshores ministra portaveu del govern espanyol, per haver aprofitat les conferències de premsa que es fan després de les reunions dels consells de ministres per fer campanya electoral, quan les eleccions ja havien estat convocades. En aquest cas, haurà de pagar més que el president, 2.200 euros, per haver ajudat a guanyar les eleccions.

No consta que cap dels vuit membres del Suprem escollits per sorteig ni els cinc catedràtics proposats pel PSOE i el PP sospesés la possibilitat d'inhabilitar Sánchez. Per tant, hem de concloure que per la JEC és molt més greu penjar una

Per la JEC és molt més greu penjar una pancarta al Palau de la Generalitat a favor dels presos polítics o la llibertat d'expressió que no pas utilitzar la Moncloa per fer campanya electoral

El ministre d'Interior espanyol, Fernando Grande-Marlaska, premiarà els policies desplaçats a Barcelona durant el mes d'octubre de l'any passat per haver reprimit les manifestacions contra la sentència

pancarta al Palau de la Generalitat a favor dels presos polítics o la llibertat d'expressió que no pas utilitzar la Moncloa per fer campanya electoral. A ningú no li passa pel cap que la JEC pugui inhabilitar Pedro Sánchez per haver vulnerat la legislació electoral. Seria una aberració democràtica i un ús desproporcionat de la capacitat sancionadora d'un organisme administratiu com la JEC. En canvi, troben molt normal d'intentar d'inhabilitar un president de la Generalitat, retirar-li la condició de diputat, vulnerant la sobirania del parlament.

El tracte de la justícia espanyola quan es tracta de qüestions relacionades amb Catalunya no és tan sols polític, sinó que té una clara voluntat d'escarment i un punt de venjança. Aquest maltractament és constant d'ençà que va començar el procés i es va disparar després de l'1-O. En cap dels casos relacionats amb l'independentisme no hi ha justícia, hi ha venjança. De la detenció de Jordi Sánchez i Jordi Cuixart el 20 de setembre de 2017 fins a l'empresonament de tot el govern per un delictes que no van cometre, el de sedició, passant per l'esperpèntic judici contra la cúpula dels Mossos d'aquesta setmana, en què s'ha demostrat que la fiscalia té més interès a saber la ideologia dels qui són jutjats que no pas a aclarir els fets. Perquè els fets no són delictes, però la ideologia, per a la fiscalia, sí. Tothom sap que els Mossos van actuar correctament l'1-O i qui hauria de ser jutjat són els comandaments de la policia i la Guàrdia Civil espanyoles, que van emprar la violència contra els votants. Però això no passarà. Al contrari.

El ministre d'Interior espanyol, Fernando Grande-Marlaska, que ja va premiar els policies del Primer d'Octubre, ara premiarà els desplaçats a Barcelona durant el mes d'octubre de l'any passat per haver reprimit les manifestacions contra la sentència. Tots rebran la medalla al mèrit policíac en els actes commemoratius del 196è aniversari de la policia espanyola, que es faran el 29 de gener. Entre els guardonats hi ha Iván A. F., el

policia antiavalots que va estar ingressat a l'UCI d'un hospital de Barcelona, per un traumatisme cranioencefàlic causat suposadament per l'impacte d'un objecte pesant al cap, una ferida que no es va aclarir mai oficialment què l'havia causada. El policia ferit rebrà la creu d'argent, que va acompanyada d'un augment vitalici de la pensió equivalent al 15% del sou.

La tornada del PSOE al govern havia de significar un canvi en l'ofensiva judicial contra l'independentisme, però la realitat demostra que, mentre predica un diàleg que no arrenca, continua avalant la repressió judicial i policíaca contra l'independentisme. El silenci contra l'ofensiva per a provar d'inhabilitar Torra, l'indecent judici contra la cúpula dels Mossos o continuar premiant la policia espanyola que va reprimir manifestants el mes d'octubre passat demostren que la repressió no ha desaparegut. En vista d'aquesta situació, la decisió del president Torra de desobeir la decisió d'inhabilitar-lo és l'única possible per a mantenir la dignitat institucional. Acatar, aquesta vegada, seria liquidar definitivament la poca sobirania que manté el parlament.

MÉS QÜESTIONS

Els acusats per l'accident del metro de València pacten amb la fiscalia. El judici oral per l'accident del metro de València del 3 de juliol de 2006, en què hi hagué 43 morts i 47 ferits, finalment no es farà. Havia de començar dilluns, però segons que informa À Punt els vuit processats han arribat a un acord amb la fiscalia per a reduir-los la pena en canvi d'admetre els fets. El pacte es va tancar ahir en una reunió en la qual va participar l'acusació particular que representa l'Associació Víctimes del Metro 3 de Juliol. En declaracions a À Punt Ràdio, Rosa Garrote, de l'associació, ha dit que li sembla molt important que quatre persones reconeixin la seva responsabilitat, cosa que han denunciat d'ençà del primer dia. 'Es reconeix la responsabilitat de la direcció i posa en relleu la nostra acció', ha afe-

git. El pacte significa l'acceptació d'una pena de vint-i-dos mesos de presó per a quatre dels processats i la retirada de l'acusació per als altres quatre, entre els quals l'ex-gerent de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, Marisa Garcia. Com que no tenen antecedents penals, cap dels condemnats no entrarà a la presó.

La Generalitat emetrà un màxim de 134 milions d'euros de deute públic

LA XIFRA

Encara hi ha tres persones desaparegudes a les Illes (dues a Eivissa i una a Mallorca) després del temporal Glòria, segons que ha informat la delegació del govern espanyol

Gaspar de Portolà. WIKIMEDIA COMMONS

enguany. La Generalitat podrà emetre o contractar, a tot estirar, 134.174.903 euros de deute públic enguany i el gener del 2021. El ple del Consell ha aprovat aquest límit d'acord amb la llei del pressupost de la Generalitat del 2020. De l'import total autoritzat, 91.237.440 euros corresponen a la devolució de la liquidació negativa del 2008 i el 2009 del sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú; 4.679.129 euros són per a amortitzar el 2019 operacions financeres de les universitats públiques; i, finalment, 38.258.333 euros corresponen a l'amortització, enguany, d'operacions financeres de Ferrocarrils de la Generalitat. Aquest pagament i el de les universitats públiques es cobriran amb el Fons de Liquiditat Autònomic (FLA) del 2020 i, per tant, impliquen un endeutament de la Generalitat, però sense variació en el Sistema Europeu de Comptes (SEC) 2010.

El govern descarta dimissions pels casos d'explotació sexual a menors tutelats. La portaveu del govern, Pilar Costa, ha defensat la feina de tots els implicats en l'atenció a menors tutelats i no accepta que hagi de dimitir ningú. Això, afegeix, no és defugir cap responsabilitat pels casos d'explotació sexual que afecten menors tutelats a Mallorca. Costa ha defensat que la 'prudència' del govern no s'ha d'interpretar de cap manera com un intent d'ocultar dades, sinó de preservar la integritat i la intimitat dels menors afectats. A més, ha dit que tant responsables polítics com personal tècnic s'esforcen tant com poden a lluitar contra aquest problema i que l'executiu anirà fins al final perquè aquesta situació millori. Els casos afecten menors tutelats per l'Institut Mallorquí d'Assumptes Socials (IMAS), dependent del Consell de Mallorca. Segons Costa, totes les administracions tenen una part de responsabilitat dins les seves competències. Pel que fa al govern, ha recordat que a la legislatura passada va aprovar un pla autonòmic de lluita contra el tràfic i prostitució de dones i nenes.

El Consell d'Europa reconeix els avenços d'Andorra contra l'emblanquiment de capitals. L'òrgan del Consell d'Europa encarregat de la lluita contra l'emblanquiment de capitals, el Moneyval, ha reconegut els avenços legislatius que ha fet Andorra en aquest àmbit. Amb tot, l'òrgan encara identifica algunes mancances. Per exemple, l'últim informe destaca el risc que organitzacions sense ànim de lucre puguin ser utilitzades per finançar activitats terroristes i s'indica que no s'han desenvolupat reglaments específics per a protegir el sector. No hi ha cap sistema d'auditories externes i independents per a aquestes associacions, tret de les que reben fons públics, ni mecanismes interns que promoguin la cooperació i coordinació entre els nivells de l'administració per a un intercanvi d'informació adient. En canvi, uns altres aspectes passen de ser 'parcialment assolits' a 'àmpliament assolits'. Són els relatius a la transparència i disposicions legals per a identificar la propietat efectiva de les empreses; la regulació i supervisió d'entitats financeres i, finalment, la regulació i supervisió de les professions i negocis no financers designats: casinos, agents immobiliaris, comerciants de metalls i pedres precioses i professionals com ara advocats, notaris o persones i activitats que presten determinats serveis a tercers. Andorra ara compleix plenament deu de les quaranta recomanacions d'aquest òrgan del Consell d'Europa.

LA XIFRA

Encara hi ha tres persones desaparegudes a les Illes (dues a Eivissa i una a Mallorca) després del temporal Glòria, segons que ha informat la delegació del govern espanyol.

TAL DIA COM AVUI

El 24 de gener de 1770 Gaspar de Portolà, nascut a Os de Balaguer, va tornar a San Diego després de la descoberta de la badia de San Francisco i d'una expedició per la costa de Califòrnia.

MICHÈLE RIVASI

‘Els Verds hem d’acollir Puigdemont i Comín al nostre grup’

Entrevista a l'eurodiputada francesa dels Verds-ALE, que ha visitat els presos polítics, s'ha reunit amb represaliats i ha estat rebuda pel president Quim Torra

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Michèle Rivasi (1953) és eurodiputada francesa dels Verd-ALE i és de visita a Catalunya. Junament amb altres eurodiputats ha passat per la presó dels Lledoners, el Palau de la Generalitat i s'ha trobat amb persones represaliades per l'estat espanyol. La senyora Rivasi

va començar la militància ecologista fa més de trenta anys, després del desastre de Txornòbil (1986), i fa deu anys que és eurodiputada verda a Brussel·les. Per això coneix personalment Raül Romeva. En aquesta entrevista feta en un hotel de Barcelona ens explica la seva visita a la presó, es mostra obertament partidària

que Carles Puigdemont i Toni Comín formin part del grup dels Verds i explica per què el cas català ja no és un afer intern.

—Heu visitat la presó dels Lledoners. Com ha estat l'experiència?

—Vaig estar molt emocionada de veure els meus col·legues. De fet, Raül Romeva

Hi ha el risc que l'extrema dreta prengui l'estat espanyol com a exemple

Que hi hagi un eurodiputat a la presó posa en perill tots els eurodiputats

va ser eurodiputat amb mi i el conec. Veure'ls a la presó és diferent de parlar de la presó. Trobo que és una injustícia increïble. Veure col·legues que poden passar dotze anys a la presó per fets que no tenen res a veure amb terrorisme ni agressions, sinó per fets polítics, és d'una injustícia terrible.

—**I com els vau veure, a ells?**

—Érem en una habitació gran, vam fer rotllana i els presos eren tots junts i nosaltres podíem fer-los preguntes. Em va sorprendre veure'ls tan zen, serens, concentrats. Que estiguin empresonats per fets injustos a ells els dóna força i energia. Tenen la consciència tranquil·la i veuen que tenen raó. Estan molt serens. També vaig notar que rebre el suport d'eurodiputats com nosaltres els ajuda. Vam explicar-los la nostra posició al Parlament Europeu, com podem ajudar-los i com podem explicar a l'exterior la seva situació. Perquè la situació és horrible. Aquest no és un problema d'Espanya i prou. Aquí hi ha el risc que l'extrema dreta prengui l'estat espanyol com a exemple. Ara hi ha un sistema autoritari a Espanya, però demà pot ser Hongria, o França amb Le Pen. Podem tenir la mateixa situació. Per això per nosaltres és un problema de tots els parlamentaris. Si acceptem que puguem anar a la presó perquè surts a manifestar-te, això es pot replicar en altres estats. El fet que hi hagi un eurodiputat a la presó posa en perill tots els eurodiputats i el parlament.

—**Quina és la vostra opinió sobre el cas català, més enllà dels presos?**

—Hi ha dos aspectes. Un és defensar els drets humans, la llibertat d'expressió i la immunitat parlamentària. Per això sóc aquí. Per això i per comprendre millor el cas. I després hi ha la qüestió de la independència de Catalunya. I aquí crec que cal diàleg entre l'estat espanyol i Catalunya per a trobar una solució sobre l'autonomia de Catalunya.

—**Una qüestió delicada, ara. Els senyors Puigdemont i Comín han dema-**

nat d'entrar al vostre grup, el Grup Verd del Parlament Europeu. Alguns verds hi estan a favor, uns altres en contra. Com ho veieu?

—Hem d'integrar Puigdemont i Comín al grup dels Verds per una raó que he entès ara, visitant la presó. La nostra feina ara és convèncer els altres verds. Hem vist que a Espanya hi ha una deriva autoritària, perquè a banda de la presó m'he trobat amb funcionaris, periodistes i diplomàtics que són atacats i multats per l'estat. I de tot això, no en sabíem res. Fa tres mandats que sóc eurodiputada i no havia sentit mai les coses que he sentit en aquesta visita. Es parla molt d'Hongria, però a Hongria no hi ha presos polítics. Per això volem aprofitar aquesta experiència viscuda per convèncer de la necessitat de presentar el Grup dels Verds-ALE com un grup refugi, com una mena d'asil polític per a defensar els drets humans de Puigdemont, de Comín i altres.

—**Dins els Verds, els eurodiputats francesos són més favorables que hi entrin Puigdemont i Comín. És això?**

—Ho és, sí. Els Verds de França veiem que és un cas clarament polític. Alguns diuen que Puigdemont és conservador i liberal i que no hi cap, dins el marc ideològic dels Verds. La nostra resposta és dir: que no veieu l'autoritarisme espanyol? En la història del Grup Verd hem tingut eurodiputats que eren de dretes i conservadors. I amb posicions diferents de les nostres en qüestions nuclears. Els vam obrir la porta. Aquest no és el problema. Dimecres hi ha una reunió dels Verds. Nosaltres, amb Alfonsín i Benoît Biteau, els explicarem la situació. I els direm que no és un problema de ser liberal o conservador. És un problema dels drets polítics. Si el Grup Verd no vota a favor de la inclusió de Comín i Puigdemont, per què hauria de votar a favor de la seva immunitat, doncs? A Puigdemont i Comín se'ls ha d'incloure al Grup Verd. A la reunió els explicarem què passa aquí, i que no és qüestió d'ideologia, sinó de protegir els drets dels eurodiputats. Protegir el seu

El dret europeu és superior als drets nacionals

ALBERT SALAMÉ

dret a l'expressió política. Els Verds som ecologistes, però ser ecologista no és només defensar el planeta. El fet de venir aquí ens ha enriquit amb arguments que podem donar dins el nostre grup. I ara ens centrem en això.

—Quines altres sorpreses heu tingut visitant Catalunya?

—El fet que la població de Catalunya se senti encaixonada en un sistema autoritari que els vol mantenir enclaustrats. Això no es veia des de fora. Quan vénen aquí notes l'energia de la gent, cosa que tampoc no arriba fora. I mira, quan em parlen de segons quines coses d'Hongria... Però parlem d'Espanya, que és a tocar de França! És aquí al costat. Jo sóc política i necessito tocar les coses, veure-les, per entendre-les. Venir aquí m'ha fet veure que l'evolució de l'estat espanyol és una mala evolució perquè no hi ha procés polític. Aquest és un procés de drets fonamentals. Raül Romeva em va dir que creia en la taula de diàleg. Que és l'únic instrument que ens pot fer canviar les coses i evolucionar.

—I en el vostre cas, també ho creieu?

—Jo sóc partidària de la diplomàcia, i la taula de negociació és un espai per a parlar. D'entrada, per a parlar de l'amnistia. O de canviar el codi penal demà i modificar l'acte de sedició. Això serviria per sortir de la tangent, és veritat. Però ajudaria a calmar l'ambient. I a la taula també es podria parlar de com augmentar l'autonomia de Catalunya. I després, el referèndum. Perquè si parles del referèndum ara, hi ha el risc d'espatllar-ho tot. Pas a pas.

—Res més que vulgueu afegir?

—Jo crec que el dret europeu és superior als drets nacionals (espanyols, francesos, etc.) Per això és il·legal, tot això que passa. Si no es respecta la immunitat, on queda el dret? Els Verds hem d'acollir Puigdemont i Comín al nostre grup, i convertir-lo en un espai d'asil polític i lluitar per la seva immunitat parlamentària. I jo espero que Europa trobi una solució per a Espanya, perquè si no vigilem, podria ser el començament de la desconstrucció d'Europa.

TONI CRUANYES

*‘La tardor del 2017
teníem la sensació que
ens espiaven’*

El presentador del ‘TN Vespre’ publica ‘Un dels nostres’, un llibre a mig camí entre les memòries i l’assaig històric que reflexiona sobre les identitats a Catalunya

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Toni Cruanyes (Canet de Mar, 1974) fa anys que és una cara coneguda per als espectadors de TV3, que pràcticament l’han vist créixer. Va debutar a només vint-i-sis anys com a corresponsal a Londres, la primera destinació d’una llarga llista de capitals des d’on va explicar la realitat del món. El periodista ha passat un terç dels seus anys fora de Catalunya i, entre tantes anades i vingudes, la seva vida dona per a moltes escenes d’aeroport. Una de les més importants va ser el novembre del 2013, fent cua per a un vol de tornada de París. Tot just s’acabava d’anunciar que ell seria el nou presentador del ‘Telenotícies Vespre’ (TN), i un home va advertir-lo: ‘Prepara’t, que com a corresponsal estàs acostumat a parlar de coses que als catalans ens queden lluny, però ara et tocarà explicar-nos el que ens passa a Catalunya. A nosaltres. I, tal com està tot, no serà fàcil.’ I tenia raó: des que és al capdavant del TN Vespre, Cruanyes ha hagut d’explicar notícies tan importants com el cas Pujol, l’1-O, la declaració d’independència i el judici contra el procés. Tot això amb el rerefons de les campanyes constants contra TV3.

A *Un dels nostres* (Pòrtic Edicions), un llibre a mig camí entre les memòries i l’assaig històric, Cruanyes explica els secrets darrere el TN en uns anys tan complicats i reflexiona sobre el paper de les identitats a Catalunya. El periodista parla d’identitats personals, tot recordant la seva infància a Canet de Mar, i de la identitat col·lectiva per demanar-se ‘qui som els catalans?’. Ens hi trobem per parlar de tot això en un bar del seu barri actual, l’Eixample de Barcelona. Rialler i proper, es mostra satisfet amb el llibre, però confessa que li ha fet una mica de vergonya explicar algunes coses en un relat que li ha quedat més personal que no esperava. Diu que a ell no li toca parlar directament de política, però en cap cas esquivia les preguntes sobre la repressió o sobre els atacs a TV3.

—Dediqueu el llibre a la vostra mare, mestra. Com a periodista, teniu certa influència seva. Per què?

Només interessa un relat que criminalitza els mitjans en comptes d'assumir que a Catalunya hi ha un problema polític

XXXXXX XXXX XXXXX
XXXX XXXXXX XXXX XXXXX
XXXX XXXXX
XXX XXXX XXXXX XXXX
XXXXXX XXXXXX
XXXXXX XXXXXX XXX

—El llibre el dedico a ella també perquè, com a font d'identitat, la primera vegada que van fer la pregunta 'qui és aquest?' la resposta va ser 'és el fill de la Dolors'. La meua mare era mestra a l'escola on jo anava i, per tant, era la persona coneguda i la referència. Ser el fill de la mestra crec que m'ha determinat molt el caràcter, i fins i tot en la meua vocació professional. Moltes vegades, i més ara que em dirigeixo a centenars de milers de persones cada nit, m'imagino que sóc en una aula explicant coses importants als espectadors, com la meua mare explicava coses importants als seus alumnes.

—Ella és l'única influència per a ser periodista? Com us neix la vocació?

—Crec que sí, que aquesta vocació pedagògica d'alguna manera m'ha portat a la meua vocació. Hi ha dues coses que m'agraden molt a la vida: el periodisme i viatjar. La confluència d'aquestes dues passions, que és la feina de corresponsal que he pogut fer diverses vegades, és el màxim de les meues aspiracions professionals.

—Com descriuríeu la feina de corresponsal, ara que la podeu comparar amb la de presentar el TN?

—Fer de corresponsal és la base del periodisme. És agafar la mà del ciutadà, acompanyar-lo i ser els seus ulls. A través de la seva confiança, fas la feina d'anar al carrer, saber què passa i explicar-ho. Aquesta és la base del periodisme i ho fan els corresponsals. També els corresponsals locals, els delegats a comarques. Ara sóc en un altre estadi. En comptes de fer de cuiner, faig de cambrer. El periodista del carrer té la informació i jo la preparo, l'amaneixo, la serveixo perquè pugui arribar bé a l'espectador. És una feina molt important, però és subsidiària de l'altra. La meua feina no tindria sentit si no fos pels corresponsals i redactors que són arran de carrer.

—Com és presentar el TN en aquest moment polític?

—La voluntat d'aquest llibre, entre més, és sortir a defensar la feina que hem fet.

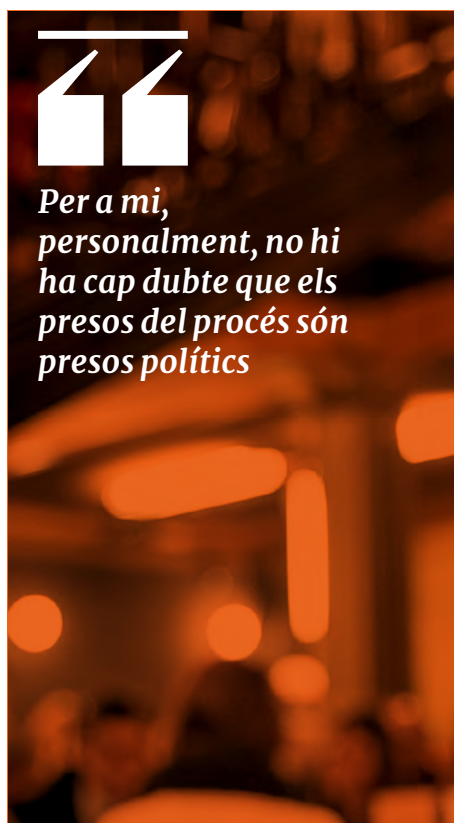
I aquesta és una defensa en primera persona del plural. Els mitjans públics catalans, però en general els mitjans catalans, hem tingut una gran contenció davant els atacs que hem rebut de mitjans espanyols i de partits polítics espanyols que s'han inventat que adoctrinem, que rentem el cervell de la gent... Hem hagut de sentir coses molt greus que no s'han dit en casos flagrants de delictes per part d'altres mitjans. Es diu que TV3 diu coses que no diu. Ens criminalitzen amb informacions que no hem donat, amb programes que no hem emès... Només interessa un relat que criminalitza els mitjans en comptes d'assumir que a Catalunya hi ha un problema polític, que Espanya té un problema polític i l'ha d'afrontar. És més fàcil dir que aquí hi ha una gent que s'ha deixat rentar el cervell. No. Nosaltres hem fet bé la feina, hem aguantat molt bé el temporal i hem explicat les coses com són, tampoc com voldrien que fossin. Hem expressat la realitat diversa de Catalunya i crec que hem intentat donar el to correcte, de gravetat en els moments importants de l'octubre del 2017, del judici del procés, de les manifestacions al carrer, de la repressió que s'ha viscut... Però també donant veu a tothom.

—Com vau viure l'octubre del 2017 des de TV3?

—Va ser difícil de gestionar, però a la vegada també molt engrescador. Cada taula de redacció era una trinxera davant els atacs, i alhora cada frase que podia dir en directe era com un camp de mines. Qualsevol cosa podia ser malinterpretada i l'endemà sortir a la portada d'El Mundo. Veure que tot allò que explicava en directe ha format part del sumari del procés, del judici pel qual s'ha condemnat gent a gairebé cent anys de presó, indica la responsabilitat del que fèiem. Crec, sincerament, que la prova la vam superar.

—Fins on va arribar la por que teníeu del 155?

—Al judici contra Trapero, veus com es jutja amb criteris polítics un professional al capdavant dels Mossos. Això passa també amb els dirigents de la Corporació

*Per a mi,
personalment, no hi
ha cap dubte que els
presos del procés són
presos polítics*

ALBERT SALAMÉ

Catalana de Mitjans Audiovisuals. Podrien haver arribat a nivells més baixos, que és el que hauria implicat un 155. Un 155 hauria volgut dir canviar el director de TV3, potser el cap d'informatius... No sé quin efecte hauria pogut tenir en la nostra quotidianitat. Com a mitjans públics, nosaltres acceptem els límits que ens imposa una Junta Electoral, amb algunes paraules que se'ns prohibeixen expressament. Protestem, i ho hem fet públic, però ho acatem. Fins a quin punt nosaltres podríem acatar una direcció de TV3 que no seguís criteris professionals, sinó polítics, imposats per un 155? Era l'escenari més perillós perquè ens podíem trobar acceptant aquesta nova autoritat, però a la vegada destruint la credibilitat que durant més de trenta anys ha aconseguit TV3.

—**Teníeu fins i tot un pla B pensat...**

—Sí. En aquell moment teníem, per una banda, una càmera a la redacció que estava pendent si venien a decomissar material, a tancar-nos o a buscar les urnes. Per si a algú se li hagués acudit que eren als magatzems de TV3! La

Guàrdia Civil va anar a impremtes, a departaments de la Generalitat, a mitjans digitals... Si hagués vingut a TV3, com que teníem aquesta càmera connectada al directe del 3/24, ho teníem tot previst perquè s'emetés l'arribada de la policia. A més, uns quants treballadors –i no necessàriament amb el vist-i-plau de la direcció, que quedí clar– teníem prevista la possibilitat que ens tanquessin, anéssim a negres i que els professionals intentéssim fer igualment un telenotícies i emetre'l per Facebook Live o Instagram Live, per demostrar que el nostre compromís amb el ciutadà i el periodisme es mantenia, malgrat els intents tan barroers que hi va haver de censurar i tancar la comunicació.

—**Vau patir pressions personals o us van punxar el telèfon aquells dies?**

—Jo crec que el meu telèfon no va el van punxar mai, però que el d'alguns companys, sí. De fet, algunes converses les teníem amb els mòbils lluny. Teníem la sensació que ens espiaven. Jo crec que no tant per allò que poguéssim dir com a informadors, sinó per la informació

que podíem tenir sobre el lloc on eren les paperetes i les urnes, quin era el pla del govern per a fer l'1 d'octubre, etc. De fet, ens hem trobat que han seguit periodistes nostres en alguns moments determinats, per exemple, per saber on era Puigdemont quan era a Brussel·les o Alemanya. Parlo de realitats, són sospites justificades.

—**L'altre moment important per al TN és el Primer d'Octubre.**

—Va ser brutal... Des d'un punt de vista logístic no sabíem què faríem. Teníem preparat un programa electoral amb gràfics, amb mapes... Però, per altra banda, també teníem preparades taules d'anàlisi de conflictes pel que poguéssim passar. I sobretot, molts directes previstos. Veure com ens miraven els mitjans d'arreu del món ens va reconfortar, perquè feien servir el mateix to que nosaltres, tan diferent del dels mitjans espanyols, que semblava que ho visquéssim des d'una altra galàxia.

—**No ho vau viure només des de la redacció. Vau anar al vostre col·legi.**

—Vaig anar al meu col·legi electoral habitual, a la Concepció, a la Dreta de l'Eixample. De seguida em va arribar que al col·legi Ramon Llull, a quatre carrers de casa, hi havia les càrregues. Vaig anar-hi de seguida i ho vaig veure des de l'altre costat del carrer. Em vaig sentir molt violentat com a ciutadà. També vaig veure com es va crear una xarxa de solidaritat entre els meus veïns que crec que encara perviu.

—En algun informatiu heu fet servir el concepte 'presos polítics'. Ho heu intentat d'evitar la majoria de vegades, però?

—La decisió sobre el llenguatge que utilitzem als telenotícies és col·lectiva, del consell de redacció. Inicialment vam decidir de no fer servir el terme, però amb el temps ens va semblar que sí que era correcte en algunes ocasions, com una manera més de referir-nos als presos, no l'única. El fet de no utilitzar 'presos polítics' perquè hi ha una part de la ciutadania que no els accepta com a tal, en el fons, ens feia caure en la trampa de no donar-los aquesta atribució quan hi ha una gran part de la ciutadania que sí que els ho atribueix. I, objectivament, en bona part també la tenen. Hi ha hagut una rectificació en el temps i l'hem fet de manera natural, sense grans escarafalls. Ha estat més visible el fet que la Junta Electoral ens hagi prohibit dir-ho que no pas el fet que ho hàgim dit gaires vegades. El terme 'exiliats' des del principi vam creure que era correcte.

—Però 'exili' també té una connotació molt marcada per a moltes persones.

—Sí, però l'exili és una decisió personal. Per tant, la condició d'exiliat l'atorga la persona. Quan una persona decideix que se'n va a l'exili ja és exiliat. Evitem l'expressió 'fugits de la justícia' —que també és una realitat, perquè han marxat d'una legislació en un estat concret— per la connotació de qui l'utilitza. Tampoc no diem habitualment 'referèndum il·legal', però alguna vegada també ho diem perquè és real que era il·legal. Hi ha hagut judicis després d'haver-se considerat il·legal... No és fàcil, eh, trobar

ALBERT SALAMÉ

la fórmula i no ofendre ni els uns ni els altres? [Riu.]

—L'equidistància absoluta que a vegades es reclama és impossible.

—Hi ha un error en el fet de considerar l'equidistància com el camí correcte. Hem de dir les coses com són. El problema són les paraules o les etiquetes, perquè són sempre una simplificació, però sense etiquetar les coses no les pots explicar. Per mi, no hi ha cap dubte que els presos del procés són presos polítics, però entenc que TV3 busqui la manera de dir-ho, i jo, com a cara visible, assumeixo com a propis els criteris i les conclusions arran del debat.

—Heu tingut relació amb alguns dels presos i exiliats. Com ha estat tot aquest procés, des que són a la presó i a l'exili?

—Això dificulta molt el periodisme! Els polítics més votats a Catalunya no poden expressar-se amb normalitat perquè són a la presó o a l'exili i això

ens fa molt difícil la feina. Tenim unes dificultats evidents en el llenguatge audiovisual per a fer una entrevista a Junqueras o Sánchez. Això ens obliga a fer unes filigranes raríssimes com que algú posi la seva veu, posar imatges d'arxiu, fotografies que es mouen... S'ha vulnerat el seu dret a expressar-se i el dels ciutadans a escoltar-los.

—Com viviu la situació política?

—Professionalment, és anginosament veure que s'allarga tant una situació que causa patiment familiar als presos, als exiliats... Injustícies... I sobretot, la imposició d'un relat fals sobre què hem fet i què ens ha passat. El llibre vol lluitar contra això, i el 'Telenotícies' de cada dia, també.

—Per què escriure un llibre sobre identitats?

—El fenomen de la identitat és fonamental per a entendre la societat en què vivim. Per a la gent progrés, viatjada

o jove, quan es parla d'identitat sembla que es parli de l'espardenya, la faixa i la barretina en el millor dels casos, o en contra dels estrangers en el pitjor. Si no som capaços de parlar-ne nosaltres en termes amables, oberts i generosos, qui acaba portant la bandera de la identitat és l'extrema dreta. Crec que el catalanisme no està vacunat al 100% perquè no li creixi dins aquest fantasma de l'extrema dreta. Per què no hi fem front i ens mirem al mirall a nosaltres mateixos? No cal que ningú altre ens vingui a descriure. Hi ha un altre element: aquest llibre l'he volgut escriure en defensa pròpia.

—En quin sentit?

—Fa temps que veiem un relat sobre el que passa a Catalunya que és tergiversat políticament amb voluntat de dividir-nos, de fer mal a la societat catalana. Crec que els periodistes, els intel·lectuals, els acadèmics, fem poc per afrontar la realitat i trencar un silenci que se'ns imposa. Ens hem de treure complexos de sobre. Jo ho intento fer sense parlar directament de política, perquè crec que no em toca fer-ho a mi. Però sí des d'un

punt de vista social, cultural, generacional i des de la meua professió.

—Dieu que no som ni la societat dividida que s'inventen ni un sol poble. Què som, doncs, els catalans?

—He pensat que per a respondre a aquesta pregunta valia la pena escriure un llibre de dues-centes trenta pàgines! [Riu.] Jo ja estic content si aconseguixo que algú reflexioni sobre el fenomen de la identitat i intenti practicar la celebració de la identitat pròpia compaginant-la amb la generositat respecte de la identitat dels altres. I entenent que la conformació de la identitat catalana avui no pot ser que no tingui en compte tota la diversitat que hi ha a la Catalunya en què es parlen tres-centes llengües.

—També parlem de la llengua i defenseu que no ha d'anar necessàriament lligada a la identitat.

—Per a la generació dels meus avis, els catalans eren els qui parlaven català. Quan Tarradellas arriba i diu 'Ciutadans de Catalunya, ja sóc aquí', diu 'ciutadans de Catalunya' perquè els catalans

eren només una part dels qui vivien a Catalunya. Hem d'assumir que som catalans tots els qui som aquí i la llengua és fonamental. És dins nostre per famílies com la meua, que hem viscut la repressió en contra de la llengua a través de les autoritats franquistes. Perquè ha estat atacada, perquè generacions anteriors l'han portat, perquè és la nostra manera d'expressar-nos i perquè n'estem orgullosos, el català és la nostra principal font d'identitat, però per a molts catalans ja no és aquesta. Això ho hem d'assumir. Molt poques vegades tenim en compte el valor que hem aconseguit amb la llengua catalana gràcies al prestigi. Hem fet molts passos en aquest sentit i els nostres mòbils ens parlen català, moltes aplicacions immediatament tradueixen al català... Però la cosa més útil, segurament, és que allò que fem en català sigui de qualitat, prestigiós i que faci que la gent vulgui parlar el català perquè allò que diem és tan interessant que val la pena. Crec que de vegades hem perdut una mica el nord amb les polítiques de promoció del català. Pel que fa al fet de si la llengua és un senyal d'identitat o no, jo crec que sí, però no com en generacions anteriors.

—Però és veritat que la llengua es troba en un estat delicat. Com reivindicar-la?

—Sense voler-ho, potser els hàbits de consum, el model econòmic i el pluripartidisme —que ha fet que els partits busquin conformar molt la seva gent però no necessàriament créixer— han fet que ara hi hagi dues bombolles lingüístiques a Catalunya que conviuen pacíficament però amb poc contacte entre elles. No crec que siguem una societat dividida, però sí culturalment dual. Crec que això no és necessàriament bo. Fa segles que tenim un conflicte nacional latent, d'identitat, i hem de fer el possible per prevenir un conflicte al carrer. N'hem fet molta, de prevenció, s'ha fet tot de manera molt civilitzada i l'últim capítol de lluita nacional, que ha estat el referèndum i la repressió que vivim, també s'ha entomat amb molta serenitat per la part que ha patit més. Però hi ha una part de la societat que se

ALBERT SALAMÉ

sent ofesa. Hem d'intentar evitar que la gent se senti ferida, encara que moltes vegades no siguin ferides reals, sinó gairebé inventades o magnificades per mitjans espanyols, per partits polítics amb interessos espuris... Però ho hem de tenir en compte, perquè la societat l'hem de fer completa, no a trossos.

—Molt lligat a la qüestió de les identitats, al llibre expliqueu detalls sobre la vostra experiència com a director adjunt de l'Avui del 2007 al 2009. Com va ser?

—Havent format part de manera molt natural d'aquesta visió de la catalanitat que es forja als anys vuitanta i noranta, molt imbuïda per Jordi Pujol, em vaig adonar com al postpujolisme li costava d'assumir una realitat com la que representava el president Montilla. Em vaig trobar una demanda per part de la presidència de la Generalitat de tractar-lo millor perquè hi havia una part del catalanisme que se sentia traït, sentia que no li corresponia a algú nascut a fora, que es deia José, de llengua materna castellana i que, tot i que parlava català, hi tenia unes certes dificultats. La burla i la falta de respecte no era la mateixa que s'havia tingut amb Pujol, cap a qui hi havia un respecte absolut. L'episodi en què explico com vaig intentar que l'Avui tingués més respecte institucional per Montilla és significatiu per l'evolució de la identitat des de la meva infància fins a la identitat catalana actual.

—La figura de Pujol apareix unes quantes vegades al llibre i a la vostra vida...

—Totalment. És que és una persona molt important en la vida dels catalans de la meva generació i marca molt una manera d'entendre el país. Hem de començar a fer inventari de tots els anys de Pujol. Hi va haver una època en què semblava que tot ho havia fet bé i una època en què semblava que tot havia anat malament. Hi ha hagut un linxament públic injustificat de la seva figura i espero que el temps posi les coses al seu lloc. Crec que de mica en mica es podrà fer una anàlisi de totes les coses bones que es van fer llavors, atribuïdes a ell o a tota la societat

catalana, que va viure un moment d'expansió econòmica, de riquesa cultural... La Catalunya d'avui i, fins i tot, les aspiracions polítiques de la Catalunya actual no es podrien explicar sense el que es va aconseguir en aquella època.

—Va ser complicat explicar el cas Pujol al TN?

—Sí, va ser un moment brutal. De cop, la figura és linxada pels mitjans de comunicació espanyols amb una altra voluntat. Pensaven que matant Pujol mataven l'independentisme. Que poc que coneixen la situació real de Catalunya, si pensen això. Estic força content d'haver trobat el to correcte per a explicar què passava sense caure en el sensacionalisme de Telecinco, Antena 3 i Cuatro. A hores d'ara, encara no se sap exactament què ha passat amb la família Pujol, quin és el presumpte enriquiment que hi ha respecte d'obres i encàrrecs que es van fer en l'època que eren a la Generalitat. Encara està *sub judice*. Un dia espero que es pugui fer no solament un judici sinó també una anàlisi profunda. I que Pujol s'expliqui, més enllà de la carta.

—A més de la qüestió política i lingüística, també parreu d'altres tipus d'identitats, com la identitat religiosa i la relacionada amb la condició sexual. Viviu l'homosexualitat com una identitat. En quin sentit?

—La identitat sexual, sobretot en el cas de les minories sexuals, o del gènere en el cas de les dones, són determinants en l'autodefinició de la identitat. En el meu cas, m'agradaria que fos diferent, però la realitat és que el fet de ser homosexual, d'haver viscut amb dificultats la sortida de l'armari i de veure encara ara com la mirada que projecta molta gent sobre mi té aquesta etiqueta afegida, fa que en alguns casos la meua identitat d'orientació sexual sigui vista com una cosa important.

—Fa uns anys, va patir una campanya homòfoba per internet.

—Sí. Uns atacs que podrien haver estat professionals es van convertir en atacs

Crec que el catalanisme no està vacunat al 100% perquè no li creixi dins el fantasma de l'extrema dreta

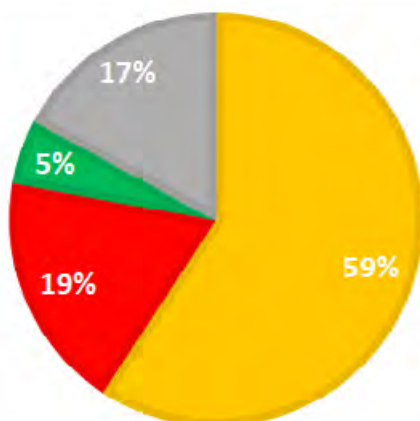

Hi ha hagut un linxament públic injustificat de la figura de Pujol

homòfobs, utilitzant un llenguatge barroer. Ara em trobo una mica la discriminació al revés, de manera simpàtica. Però si busques a Google 'Toni Cruanyes', t'hi apareix abans 'gai' o 'parella' que no pas 'periodista' o 'TV3', que és el que els passa a la resta de presentadors. És molt important que persones en la meua posició –de respecte per part de la ciutadania– siguem vistos amb naturalitat com a homosexuals i que, per tant, els adolescents que han d'explicar a casa que són homosexuals i que han de buscar models per la seva vida futura, vegin un model de normalitat, una família –en el meu cas amb un nen adoptat– que viu amb naturalitat i felicitat la seva condició sexual.

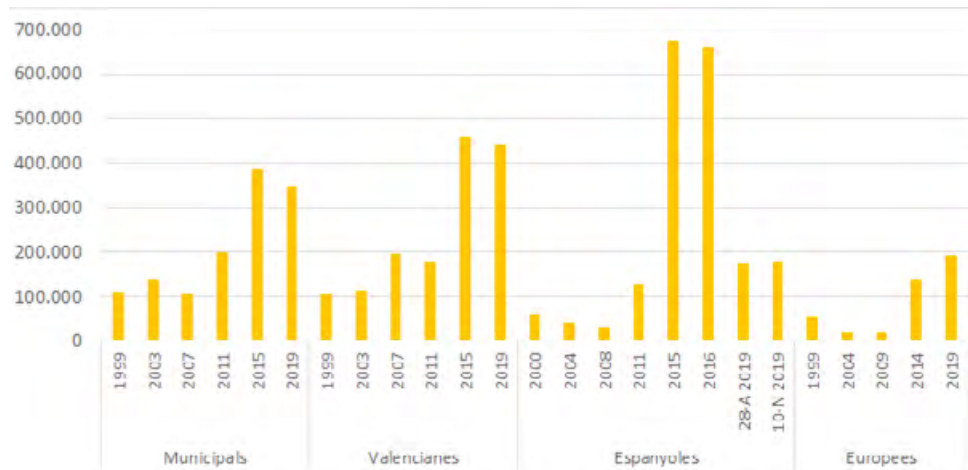
—Com us prova la paternitat?

—Molt bé! És una font de felicitat immensa. Llàstima que els vespres me'ls perdo, però li guardo cada matí i els caps de setmana. Quan sopen em tenen a la pantalla... [Riu.] Al principi feia molta gràcia, perquè ell volia anar a l'escola amb corbata. Va demanar-ne una al tió i va estar uns quants dies vestint amb xandall i corbata perquè volia vestir igual que el pare a la feina.

■ Bloc Nacionalista Valencià ■ Iniciativa del Poble Valencià ■ Verds-Equo ■ Adherits

Pes de cada partit i dels adherits independents entre els prop de 5.600 militants. Dades facilitades per Compromís. vw

Vots de Compromís-Bloc a les diverses eleccions. vw

a les eleccions valencianes (176.000 vots i 7,4%) i a les espanyoles fou elegit Joan Baldoví, el primer diputat valencianista a Madrid d'ençà de la Segona República espanyola. A les eleccions europees del 2014 també va obtenir l'acta Jordi Sebastià.

Fins aquell moment, el sobiranisme valencià s'havia trobat greument perjudicat pel llindar electoral del 5% a les Corts Valencianes, malgrat els bons resultats del Bloc l'any 1999 (4,60%) i el 2003 (4,77%), que així i tot van ser insuficients. No ha estat fins a la formació de Compromís que el valencianisme no s'ha

pogut consolidar institucionalment.

Després de quatre anys d'una ferma oposició, amb un tarannà valencianista i regeneracionista clar –ja abans del 15-M–, la coalició va fer un salt sense precedents: va obtenir dinou escons (19%) i es va situar a dos punts percentuals del PSPV. L'any passat, va mantenir els bons resultats tot i el desgast que implica haver format part del govern i la millora electoral dels socialistes.

En l'àmbit municipal també s'ha consolidat, ha doblat el nombre de regidors d'ençà del 2011, té una setantena de

batlles i el 2019 va obtenir uns resultats semblants als de fa quatre anys. Compromís encapçala la capital del país, València, i més ciutats importants, com ara Alzira, Sueca i Altea.

Un creixement fet des de l'esquerra

Compromís va entrar a l'arena política amb un discurs centrat principalment a combatre les polítiques dels governs del PP. El creixement s'explica en gran part per la capacitat d'atreure un vot no valencianista, posant l'accent en la lluita contra la corrupció i a favor de les polítiques

socials, que ha anat més enllà del votant que havien tingut fins llavors les formacions nacionalistes valencianes.

Si bé històricament el votant sobiranista se sentia més valencià que no espanyol o únicament valencià, cosa que era un dels factors principals explicatius del vot, actualment la identitat ha passat a un segon pla. La coalició, tanmateix, ha ajudat a conscienciar més enllà del seu espai habitual, centrant-se en l'agenda valenciana –amb el sistema de finançament just com a reivindicació principal–, que s'ha estès a la resta de formacions.

Després d'aquesta dècada, molts més valencians tenen consciència del tracte injust de l'estat espanyol quant a finançament o inversió en infraestructures (carreteres, ferrocarrils, aeroports, ports, etc.). No obstant això, la majoria de la població encara no creu que hagi de ser un dels objectius prioritaris del govern i aquesta pot ser una fita de la coalició: anar un pas més enllà en la reivindicació.

Una ambigüitat nacional que espera respostes

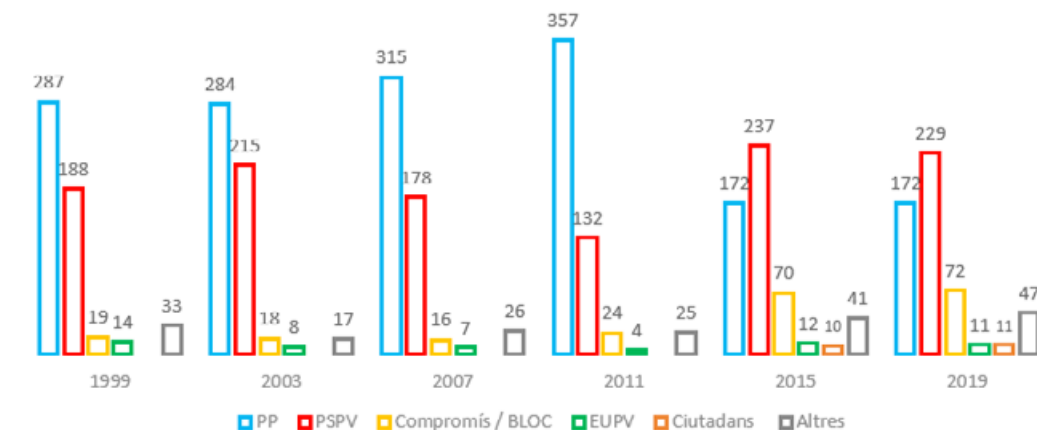
L'èxit de Compromís és indubtable. Pocs mesos abans de les eleccions valencianes, fins i tot hi havia sondatges que mostraven la possibilitat que fos la primera força política del País Valencià. La polarització entre el PSOE i la dreta (PP, Cs i Vox) i el fet de fer coincidir les eleccions amb les espanyoles van beneficiar els socialistes. Tanmateix, els sobiranistes han mantingut un resultat semblant en unes circumstàncies adverses: un retrocés mínim a les Corts,

un augment a les europees i una situació molt semblant a les municipals. A més, el govern del Botànic ha resistit i s'ha consolidat encara més l'alternativa al PP.

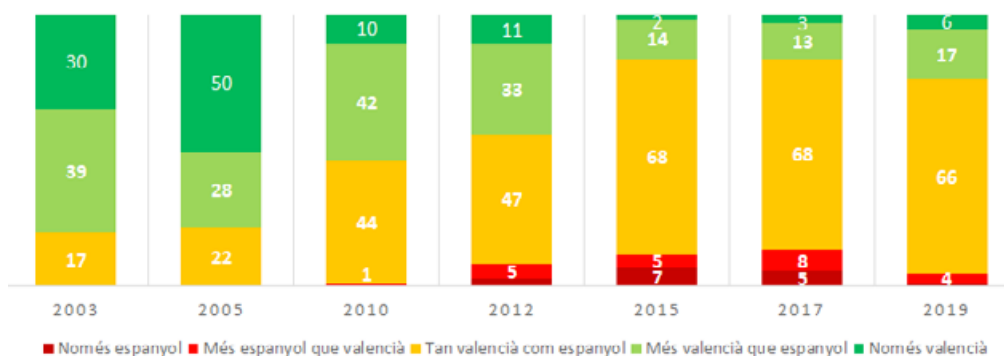
Així i tot, si la primera legislatura de govern va ser marcada per la fita d'expulsar el PP, en aquesta molts votants i dirigents demanen concreció i acompliment de les propostes. La demanda del finançament no ha obtingut sinó uns compromisos ambigus, i reivindicacions com la reciprocitat de TV3 o el requisit del català dins l'administració encara esperen resposta.

Més enllà, tampoc no s'ha articulat cap posició nacional clara, tot i que als estatuts, Compromís hi inclou 'l'exercici del dret a decidir l'autodeterminació com a poble'. Si el Bloc ha defensat un referèndum i l'amnistia dels presos polítics, dirigents com ara Mònica Oltra, d'Iniciativa, han posat l'accent en el discurs federal i s'han desmarcat dels postulats del partit més gran de la coalició.

Principalment, la coalició ha evitat tot debat sobiranista o que involucri el catalanisme. Això, ara com ara, no ha repercutit en el resultat electoral, en gran part perquè és l'única opció valencianista amb possibilitats d'obtenir representació, però sí que ha causat un cert malestar en alguns sectors i ha suscitat crítiques com les de l'ex-president del Consell Pre-autonòmic del País Valencià, Josep Lluís Albiniana, que es defineix com a fusterià i catalanista i que ha qualificat la coalició de 'regionalista'.

Batlles per partit. Dades de la Generalitat Valenciana. vw

Sentiment de pertinença de Compromís-Bloc. Dades del CIS i el Baròmetre de la Generalitat Valenciana. vw

Compromís, a la cruïlla

Finalment, en l'àmbit organitzatiu, la coalició també haurà de prendre decisions. L'any passat va cessar l'activitat Gent de Compromís, el grup que volia representar els adherits que no formen part del cap partit. D'ençà de la constitució de Compromís, el pes en les llistes orgàniques i electorals és d'un 60% per al Bloc, un 35% per a Iniciativa i un 5% per als Verds-Equo. L'equilibri fa que hi hagi un estret marge per a incloure independents i que es puguin expressar, tenint en compte que el consell general de la coalició no es reuneix d'ençà del 2015.

Si les principals decisions les prenen les cúpules dels partits i l'executiva (repre-

sentada per quotes), el pes dels adherits independents és mínim. Això ha fet també que batlles que no formaven part de cap dels partits, com el d'Alzira (Diego Gómez), Alfarb (Santi Cervera) i Castelló de la Ribera (Óscar Noguera), hagin deixat la militància i hi continuïn només com a simpatitzants.

Hi ha la proposta de deixar de ser simplement una coalició electoral i donar pas a un únic partit o una federació de partits. Els canvis són suggerits principalment pel Bloc, que fa el congrés al juny –obert a Gent de Compromís– i on hi pot haver una refundació que inclogui un canvi de nom. La proposta pot anar en línia amb la del Bloc Jove el 2014, quan va passar

a ser Joves PV-Compromís i va obrir l'afiliació a tots els membres, independentment del partit de la coalició del qual formessin part, encara que Iniciativa mantingués el seu moviment juvenil.

El recel dels socis minoritaris prové del fet que actualment hi ha unes quotes de partits, en què cal un consens per arribar a prendre les decisions més importants; en canvi, si hi ha un sol partit, res no impediria que la majoria imposés l'ideari i els càrrecs per majoria simple. L'opció que sembla tenir més possibilitats és la d'una federació de partits que mantingui el pes de cada formació en els òrgans i les llistes, però amb una estructura més estable. ■

Fòbies i fílies: què pensen catalans i espanyols els uns dels altres?

La dada L'analista de dades Joe Brew explica per què no hi ha hispanofòbia a Catalunya

JOE BREW

Si la nostra única font d'informació sobre la societat catalana fossin els polítics espanyols, podríem pensar que hi ha un grau molt alt d'antiespanyolitat a Catalunya. És una creença amb un suport sòlid i sembla que creix entre la gent: per exemple, les cerques a Google a Espanya del terme 'hispanofòbia' van créixer bruscament en l'època del referèndum d'independència del 2017, i d'aleshores ençà s'ha mantingut per sobre dels nivells previs al referèndum (gràfic número 1).

Es pot detectar una tendència semblant quan s'examina la freqüència del mot 'hispanofòbia' a Twitter: després del pic de cerques del terme l'octubre del 2017, la freqüència no ha tornat mai al punt de partida previ al referèndum (gràfic número 2).

El focus en la suposada antiespanyolitat dels catalans s'ha fet predominant a la política espanyola. En són els principals promotors l'extrema dreta espanyola, com ara Vox, que, en clara referència als partits independentistes catalans, ha arribat a demanar la il·legalització de les 'organitzacions que promouen la hispanofòbia'.

Però no és únicament la dreta: polítics del PSOE també s'han enfilat al carro i sovint han abanderat l'oposició al 'supremacisme' i la 'hispanofòbia' dels catalans.

Així mateix, l'ascens de Ciutadans prové en gran part d'un discurs polític basat en la situació suposadament difícil dels castellanoparlants a

Catalunya. Per exemple, Albert Rivera va fer dotzenes de piulets sobre això al començament de la seva carrera política.

Com els altres partits nacionalistes espanyols, el Partit Popular ha provat de vincular Catalunya amb l'antiespanyolitat. La setmana anterior al referèndum, per exemple, el perfil oficial de Twitter del PP va piular el mot 'hispanofòbia' nou vegades... en un sol dia.

Però és una impressió que es basa en la realitat? És a dir, els catalans són realment hispanòfobs? O bé les referències freqüents a l'antiespanyolitat catalana són producte d'una campanya política manufacturada i promoguda activament pels polítics?

Afortunadament, hi ha dades que aborden directament la qüestió. I són ben clares: no, la societat catalana no és antiespanyola. De fet, l'anàlisi de les dades revela la contrària: als catalans els agraden els espanyols més que no pas als espanyols els agraden els catalans.

Dit d'una altra manera, si els polítics espanyols es preocupessin de debò per les fòbies culturals al seu estat, s'haurien de preocupar menys per allò que pensen els catalans dels espanyols i més per allò que pensen els espanyols dels catalans.

Endinsem-nos en les dades.

La qüestió

Quin grau d'hispanofòbia hi ha a Catalunya i quin de catalanofòbia hi ha a Espanya?

Les dades

Aquesta anàlisi fa servir dades públiques d'enquestes a 3.600

El focus en la suposada antiespanyolitat dels catalans predomina a la política espanyola. ALBERT SALAMÉ

residents de l'estat espanyol (800 de Catalunya, 2.800 de la resta de l'estat) a la fi del 2019. Al final de l'article hi ha disponibles més detalls sobre les dades.

Els resultats

Què en pensen els catalans, dels espanyols? I els espanyols dels catalans?

La taula de sota mostra la mitjana (en una escala de zero a deu, en què zero vol dir 'no m'agraden gens' i deu vol dir 'm'agraden molt') sobre el grau de simpatia que té la gent d'un lloc (eix x) respecte de la gent d'un altre lloc (eix y) (gràfic número 3).

Si recuperem el fil de l'argument, podem desxifrar-ne dos punts.

Una línia diagonal blava, que va de l'extrem inferior esquerre al superior dret, mostra la puntuació relativament alta que els habitants de cada lloc s'atribueixen a si mateixos.

Una línia horitzontal vermella al mig de la taula mostra l'elevat grau d'antipatia envers els catalans dels residents de la resta de l'estat espanyol.

Quan es demana als catalans fins a quin punt els cauen bé els residents de la resta de l'estat espanyol (excloent-ne Catalunya; vegeu la nota tècnica), la puntuació mitjana és un 6,8. Quan es demana als residents de l'estat espanyol (excloent-ne Catalunya) fins a quin punt els cauen bé els catalans, la puntuació que donen (ponderada pel biaix del mostratge) és d'un 5,6.

Però potser centrar-se en les mitjanes és un error. Al capdavant, totes dues xifres superen el cinc, i això suggereix

que catalans i espanyols es cauen més bé que no pas malament.

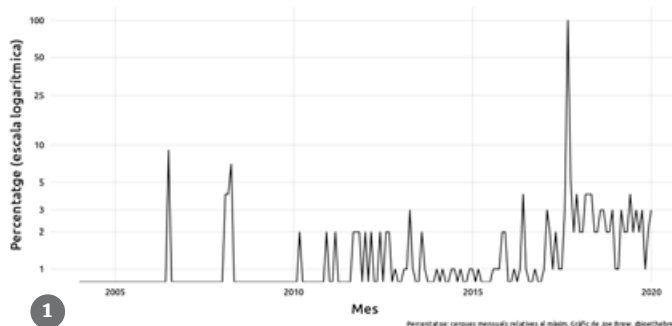
Per tant, en lloc de mitjanes, centrem-nos en proporcions: a quin percentatge de catalans els cauen malament els espanyols, i a quin percentatge d'espanyols els cauen malament els catalans (considerant que un quatre o inferior és 'caure malament' i eliminant del denominador els qui no donen cap resposta)? (Gràfic número 4).

Com en la taula anterior, es repeteix el mateix patró de la línia horitzontal. Això vol dir que, amb l'excepció del País Basc i de Catalunya, els catalans cauen malament a un elevat percentatge de residents de la resta de l'estat. A Castella (tant la Manxa com Lleó) i a Astúries, a més d'un terç de la població li cauen malament els catalans. Es tenent-ho a tot l'estat, sense comptar-hi Catalunya, el nombre de gent que manifesta que li cauen malament els catalans és el 26,1%.

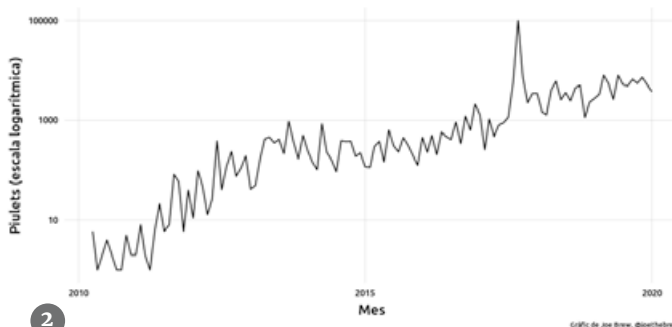
El percentatge de catalans a qui no cauen bé els espanyols és, en comparació, més baix: un 10,2%. Fins i tot, tot i que una xifra relativament elevada de catalans (un 19%) diu que no li cauen bé els madrilenys, és una xifra més baixa que la de madrilenys que expressen que els catalans no els cauen bé (un 28%).

Dit d'una altra manera, els catalans són la gent que cau pitjor de tot l'estat espanyol. Però l'antipatia que molts espanyols senten pels catalans no és bidireccional. De fet, si fragmentem les dades comunitàries per comunitat, podem dir en tots els casos que als catalans els cau millor la gent

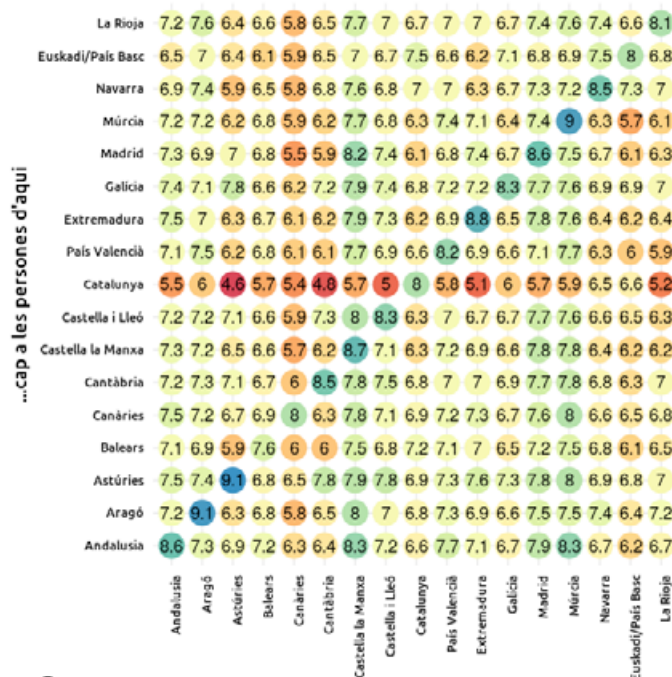
Cerques de 'hispanofòbia'
Dades de Google Trends

Piulets amb la paraula de 'hispanofòbia'
Dades de Twitter, incloent-hi repiulets

Grau de simpatia cap als habitants dels habitants segons comunitat autònoma

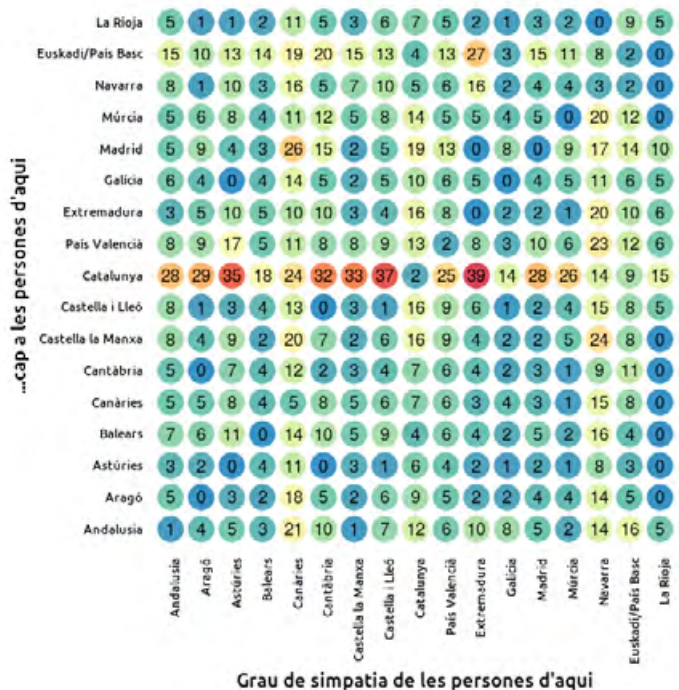

Grau de simpatia de les persones d'aquí

Font de dades: Enquesta 'Percepció sobre el debat territorial a Espanya' del Centre d'Estudis d'Opinió. Mostra 2.454 habitants d'Espanya (sense incloure Catalunya). Gràfic: @jethelbrow

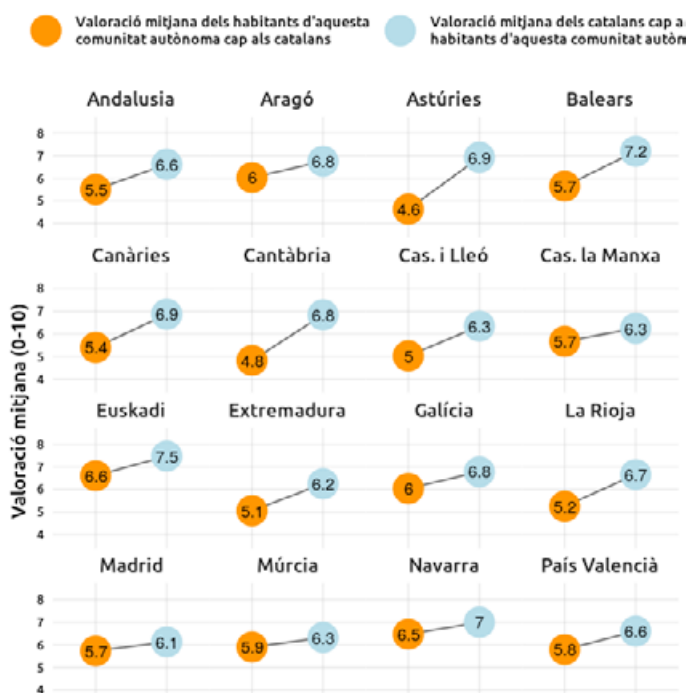
% qui diu que 'em cauen malament'

% de persones d'una comunitat autònoma que posen una puntuació de menys de 5 a les persones d'una altra comunitat autònoma

Font de dades: Enquesta 'Percepció sobre el debat territorial a Espanya' del Centre d'Estudis d'Opinió. Mostra: 2.454 habitants d'Espanya (sense incloure Catalunya). Gràfic: @joethabrew

4

Grau de simpatia/antipatia entre catalans i espanyols de diferents comunitats autònomes

5

de cadascun dels setze territoris que no pas a la inversa (excloent-ne Ceuta i Melilla per raons de mida de la mostra) (gràfic número 5).

Novament, de vegades les mitjanes no són tan interessants com els extrems. I hom potser podria argüir que perquè algú et caigui malament (és a dir, puntuar-lo amb menys d'un cinc en una escala de zero a deu) no vol dir que li tinguis 'fòbia'. Observem els extrems, doncs. Quin percentatge de gent de cada zona puntuava amb un zero gent d'una altra zona? (Gràfic número 6).

Una altra vegada sorgeix el mateix patró: la línia horitzontal vermella. Un 9,6% dels habitants de la resta de l'estat espanyol diu que 'no li cauen gens bé els catalans' (un zero a l'escala de zero a deu), mentre que només un 1,3% diu això mateix sobre els espanyols, de mitjana.

Per què?

Per què una proporció tan elevada d'espanyols diu que els catalans no li cauen gens bé? I per què la proporció corresponent (el percentatge de catalans que diu que no li cauen gens bé els espanyols) és tan baixa?

Si la resposta fos política i prou, caldria esperar que als catalans els caiguessin malament els espanyols en un grau semblant. Però això no passa: als catalans els cauen bé els espanyols, molt més que no pas als espanyols els catalans. Què pot explicar-ho?

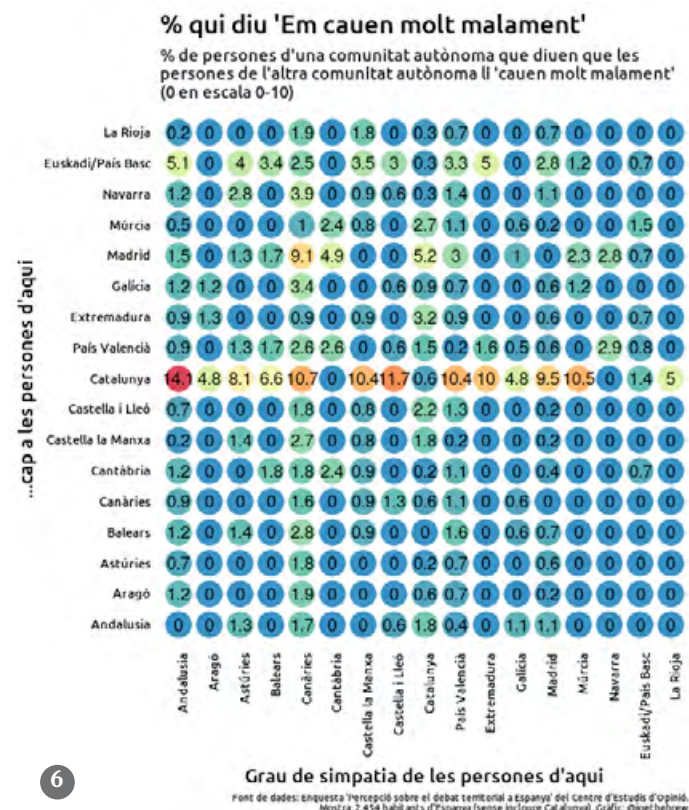
Jo no en tinc la resposta definitiva, però les dades donen unes quantes pistes. Un factor que podria explicar de manera plausible per què

a tants espanyols els cauen malament els catalans és la ignorància.

No dic 'ignorància' com a insult, sinó com a mera paraula descriptiva per a descriure la manca de familiaritat. Tal com ens explicaria algú amb fills o amb un animal de companyia, com més coneixes algú més fàcil és que te l'estimis (i més difícil que el detestis). Els catalans, en gran mesura, 'coneixen' la cultura espanyola i els espanyols: en parlen la llengua, i a més de la gran quantitat de catalans que tenen ascendència espanyola per les onades migratòries del sud d'Espanya cap a Catalunya, la cultura popular espanyola té un paper predominant a Catalunya (films, televisió, etc.). No es pot dir això mateix de la familiaritat lingüística de la resta de l'estat, ni de l'ascendència catalana entre els espanyols, ni de la penetració de la cultura popular catalana a la resta de l'estat. Per exemple, quants lleonesos parlen català? El 77% d'andalusos tenen els quatre avis andalusos, mentre que només un 20% de catalans té els quatre avis catalans. Quants films de parla catalana es projecten als cinemes madrilenys? Molt pocs.

Posem a prova la teoria. Si la ignorància mena a l'odi, hauríem d'esperar que els qui menys coneixen Catalunya fossin els qui sentissin menys simpatia pels catalans, i els qui hi tenen més familiaritat, els qui en sentissin més.

El gràfic número 7 mostra l'associació entre el nombre de vegades que els espanyols han viatjat a Catalunya i els

seus sentiments respecte dels catalans.

Tal com esperàvem, els qui professen més antipatia cap als catalans són els qui no han estat mai a Catalunya. La causalitat direccional és una mica difícil d'establir, aquí (potser la raó per la qual no han anat mai a Catalunya és que els catalans no els cauen bé), però l'associació ho diu tot.

Examinem les mateixes dades, però centrant-nos en els qui odien: els qui donen una puntuació de zero als catalans (és a dir, 'no em cauen gens bé'). El gràfic número 8 mostra el percentatge d'avversió extrema (zero punts) en relació amb les visites que qui opina ha fet a Catalunya.

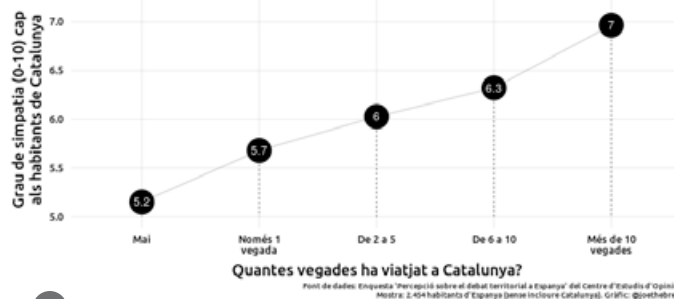
Entre els espanyols que han estat a Catalunya deu vegades o més, el percentatge que diu que no li cauen 'gens bé' els catalans és relativa-

ment baix: un 3,8%. D'una altra banda, el grup que professa més aversió respecte dels catalans és el dels qui no han estat mai a Catalunya (11,7%).

Els sentiments personals i les experiències tenen conseqüències polítiques. Per exemple, entre els espanyols, com més han viatjat a Catalunya, més favorables són que els catalans puguin fer un referèndum d'independència (gràfic 9).

Viatjar va correlacionat amb agradar, i agradar va correlacionat amb cedir llibertat. Una gran majoria d'espanyols van en contra d'un referèndum d'independència català, però gran part d'aquesta oposició l'encapçala gent que diu que els catalans no li cauen bé. El gràfic número 10 mostra l'associació entre el grau de simpatia respecte dels cata-

Vegades que ha viatjat a Catalunya i grau de simpatia cap als catalans

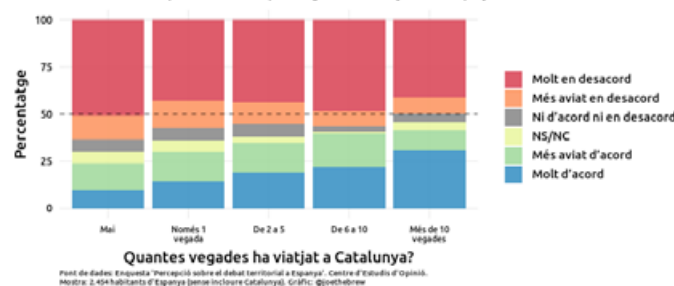

Aversió extrema dels catalans i vegades que ha viatjat a Catalunya

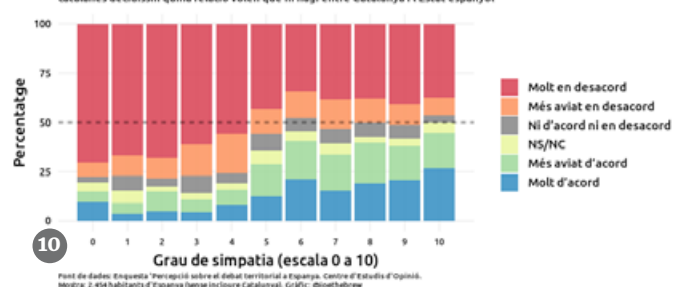
Vegades que ha viatjat a Catalunya i suport al referèndum

Grau d'acord amb la frase: "S'hauria de fer un referèndum a Catalunya perquè els catalans i les catalanes decidissin quina relació volen que hi hagi entre Catalunya i l'Estat espanyol"

Grau de simpatia pels catalans i suport al referèndum

Grau d'acord amb la frase: "S'hauria de fer un referèndum a Catalunya perquè els catalans i les catalanes decidissin quina relació volen que hi hagi entre Catalunya i l'Estat espanyol"

Ens hauria de preocupar la hispanofòbia a Catalunya? És clar. Però la magnitud de la preocupació hauria de ser proporcional a la del problema. I el problema de la catalanofòbia a Espanya és demostrablement de molta més magnitud que no el de la hispanofòbia a Catalunya

lans (de zero a deu) a l'eix x i la seva posició respecte d'un referèndum d'independència català.

Entre els qui manifesten aversió pels catalans (que puntuen de zero a quatre), només una petita minoria és partidària de permetre un referèndum d'autodeterminació català. Entre els qui senten simpatia pels catalans (que puntuen més de sis), les xifres són molt més a prop d'una divisió 50-50.

Conclusió

Hi ha un grau elevat d'hispanofòbia a Catalunya? Les dades són clares: no.

El creixement de la preocupació sobre la hispanofòbia a Catalunya no es fonamenta en la realitat. De mitjana, la majoria de catalans senten simpatia pels espanyols, i la majoria d'espanyols, pels catalans. Les diferències que hi ha entre la simpatia entre

catalans i espanyols són en el sentit de catalanofòbia, i no pas d'hispanofòbia. És a dir, un 26,1% dels espanyols senten aversió pels catalans (menys de cinc en una escala de zero a deu), mentre que només un 10,2% de catalans en senten pels espanyols. Amb la mateixa prova, a un 9,6% dels espanyols 'no els cauen gens bé els catalans' (zero a l'escala de zero a deu), però només un 1,3% de catalans professen tenir el mateix sentiment cap als habitants de la resta de l'estat espanyol.

Si el grau de catalanofòbia a Espanya és més alt que el grau d'hispanofòbia, per què la hispanofòbia rep molta més atenció dels grups polítics espanyols predominants? Hi ha dues explicacions possibles: (1) el mite de la hispanofòbia és un 'pànic moral', que ha emergit orgànicament de l'angoixa d'alguns espanyols sobre el seu futur polític; o

(2) la hispanofòbia no és un fenomen social orgànic sinó un d'intencionadament artificial, enginyat per tot d'actors socials i polítics per justificar polítiques intervencionistes i centralistes. És a dir, decisions espanyoles qüestionables que pretenen 'corregir' les decisions polítiques dels catalans semblen menys qüestionables quan s'emmarquen en el context (fals però útil) d'una societat hispanofòbica que cal 'corregir'.

Ens hauria de preocupar la hispanofòbia a Catalunya? És clar. Però la magnitud de la preocupació hauria de ser proporcional a la del problema. I el problema de la catalanofòbia a Espanya és demostrablement de molta més magnitud que no el de la hispanofòbia a Catalunya. Els polítics farien ben fet de tenir en compte les dades abans d'acusar-los d'odi o d'eri-gir-se en víctimes. 📰

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 20-24 de gener de 2020

Divendres 24.

Manolo Tomàs: 'La mort del delta de l'Ebre la tenen programada de fa anys'

ACN

Dimarts 21.

Biel Majoral: 'Un poble que ha aguantat tant ens fa sentir esperances'

PB

Dijous 23.

Quim Masferrer: 'Estimo aquesta feina gràcies al talent d'Albert Boadella'

ADIVA KOENIGSBERG

MANOLO TOMÀS

‘La mort del delta de l'Ebre la tenen programada de fa anys’

Parlem amb un dels portaveus històrics de la Plataforma en Defensa de l'Ebre

JOSEP REXACH FUMANYA

Manolo Tomás és un dels portaveus històrics de la Plataforma en Defensa de l'Ebre. Des de l'any 2000, aquesta entitat ha bregat en diferents fronts per garantir el futur del riu, del delta de l'Ebre i, de retruc, donar veu a una terra massa acostumada a ser l'últim mico. Quan el temporal Glòria sembla que amaina, és moment de començar a fer valoracions. Tomás diu que cal esperar que l'aigua s'enretiri dels arrossars, els quals probablement es podran recuperar. Però ens alerta que el Delta va desapareixent de mica en mica, i les pluges d'aquests dies ens ho recorden. La mar cada dia li guanya més terreny i l'explotació que fa l'estat espanyol de l'Ebre evita que baixin nous sediments, fet que aboca el Delta a la desaparició.

—Teniu balanç de danys ara mateix?

—El mar va pujar un metre i mig, i acostuma a estar mig metre per sota. Per tant, va sobrepassar un munt de finques. Però fins que no es retiri aquesta aigua de les terres és precipitat fer balanços. Una altra cosa és que batlles i batllesses del territori aprofitin l'ocasió per plantejar més coses. Hi ha vint mil hectàrees al Delta i, de moment, se n'han vist afectades unes 3.000, tot i que crec que en són més. Això s'haurà de concretar els pròxims dies. Per això dic que si algú dóna xifres, crec que corre massa i és agosarat.

—Però els arrossars se'n veuran afectats? Hi ha entrat una gran quantitat d'aigua salada.

—Sí, se'n poden veure afectats en el sentit que si no se'n treu la salinització, no s'hi podrà cultivar arròs. Però els arrossars es podran regenerar tornant-los a omplir amb aigua dolça. És un procés. La campanya d'obertura dels camps és al març, de manera que possiblement no hi haurà temps de netejar les terres abans. Però això s'ha

No hi havia cap política de manteniment i de conservació del Delta

La mort del Delta està programada, perquè la planificació hidrològica no té criteris ambientals, sinó productius de llum i de regadius

d'estudiar, i se n'abordarà una actuació els dies vinents.

—Havia passat abans?

—D'episodis d'entrada d'aigua de mar als arrossars n'hi ha cada any. Però tanta com enguany, no ho havíem vist mai. Quan passa, el primer any hi ha una minva de la producció, perquè la terra no té les característiques adequades. Aquesta vegada l'entrada ha estat tan forta, que hauré d'esperar que es netegi. Però sí, hi ha un procés de recuperació. Les imatges per satèl·lit són molt impactants, però cal matisar una cosa. Una part de l'aigua pot ser aigua de pluja. Ens hem de tranquil·litzar i fer un balanç seriós. I una cosa en què poca gent pensa són les muscleres, la majoria han quedat desarmades. I són una font de riquesa. N'hi ha des de l'any 1962, per tant, hi ha gent que des de llavors ha treballat en estructures damunt l'aigua. No hi havia hagut mai aquesta virulència. També és cert que hi ha hagut temporals forts, però com que el Delta era molt llarg, hi havia platges que feien funció d'amortidor. Però les platges, no només del Delta sinó de mig Catalunya, són tan esquifides i curtes, que ja no poden fer de barrera. Hi ha un debat que anirà creixent les pròximes setmanes, que és quines mesures s'han d'aplicar per a evitar afectacions en un cas similar.

—La construcció de dics a la mar és una opció que s'ha comentat molt, aquests darrers dies.

—Aquí rau el debat. Nosaltres estem en contra de tot allò que sigui una obra dura. Per una raó molt senzilla. El Delta és dinàmic i es mou. Aquesta mena d'estructures podrien fixar el Delta una temporada. Però a la llarga, si no s'ha fixat amb sediments, passarà igual com ara. La dinàmica de costes és mòbil, té vida. Si tu poses una estructura rígida damunt un camp flexible, l'única cosa que fas és guanyar temps, però tard o d'hora tornes a la mateixa situació, amb l'agreujant que hauràs fet una inversió molt gran de diners i d'esforços. Jo crec

que només serviria per a les empreses que fessin les obres.

—Hem de patir per la desaparició del Delta?

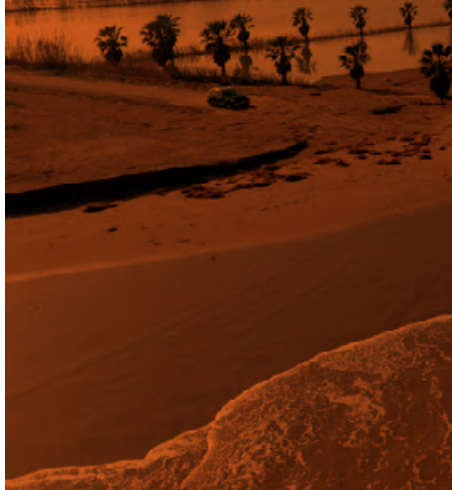
—Fa temps que el Delta va desaparèixer. Jo tinc la teoria que la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, que és qui gestiona el riu, ha programat la desaparició del Delta. Està pensada des del moment que s'aproven plans hidrològics que programen més embassaments que retenen els sediments que poden baixar cap al delta i amplien les hectàrees de regadiu que minven els cabals. I el més important és que en els plans hidrològics d'abans del 2014 el riu acabava a Tortosa. Això vol dir que no hi havia cap política de manteniment i de conservació del Delta. Per això dic que la degradació del Delta és una degradació programada per llei.

—Perquè ho entenguem: els dos principals problemes són, per una banda, que creix el nivell de la Mediterrània a causa del canvi climàtic i, per una altra, que els cabals del riu no porten prou sediments perquè s'ampliï el delta de l'Ebre.

—Exactament. Està estudiat que el mar puja entre un centímetre i tres centímetres cada any, i que el Delta s'enfonsa entre dos centímetres i quatre cada any per l'activitat humana. Això sempre ha estat així. Passa que, quan el riu tenia força, fa quaranta o cinquanta anys, portava sediments i aquests sediments es repartien per les finques, mantenint l'altura del Delta. No sé si ho sabeu, però ara l'Ebre alimenta 980.000 hectàrees de regadiu i dos-cents grans embassaments. Només dir-vos que des del 2016 hi ha cinquanta nous embassaments i a les 980.000 hectàrees se n'afegeixen 450.000 més. I això, en un moment de canvi climàtic en què està demostrat que baixa menys cabal d'aigua pel riu. La mort del Delta està programada, perquè la planificació hidrològica no té criteris ambientals, sinó productius de llum i de regadius. S'obliden que dins la plataforma deltaica hi viuen

*La fortalesa del Delta
no ve de la mar, sinó
del que baixa riu
amunt*

60.000 persones. I això fa anys que ho denunciem.

—**I com millorem el cabal?**

—Per a la supervivència del Delta cal que baixin més sediments, i si han de baixar de manera natural, cal augmentar-ne el cabal. Especialment, cal facilitar la sortida de sediments de Riba-roja i Mequinensa. Tots els sediments que calen al Delta són allà. Són els del Segre i els que vénen del Pirineu aragonès. Però sabeu què? Doncs que la seva gestió i propietat són privades. Són en mans d'Endesa, que en té la concessió fins al 2066, i cadascú té les seves prioritats. Nosaltres ho denunciem, però no som uns interlocutors forts. Aquesta feina l'haurien de fer la Generalitat i les institucions ebreques, però no ho han fet mai.

—**La Generalitat no ha intercedit mai?**

—La Generalitat té una postura ambivalent i ambigua, i fins i tot oportunista. Oficialment, dona suport al mante-

niment del Delta, però a la pràctica a Catalunya han posat en marxa 170.000 noves hectàrees de regadius, el canal Segarra-Garrigues que és el transvasament del Segre cap a Barcelona, i el canal Xerta-Sénia que és el transvasament cap a Castelló.

—**Hi ha cap mirada optimista possible, per a acabar?**

—Ara és un moment d'urgència. Molta gent s'estira els cabells i demana mesures immediates de cara a la mar. Però no ens podem oblidar que la fortalesa del Delta no ve de la mar, sinó del que baixa riu amunt. Entenem que hi hagi gent que tingui pressa i vulgui fer coses d'urgència, però això només pot ser per a guanyar temps. De solucions, n'hi ha. S'ha de donar veu a la comunitat científica, perquè és un dels espais més estudiats de la península Ibèrica, conjuntament amb Doñana, i que proposin solucions amb una certa durada, i compatibles amb el canvi climàtic que tenim a sobre. III

El mar s'endinsa als arrossars a la platja de la bassa de l'Arena, al delta de l'Ebre. ACN

QUIM MASFERRER

‘Estimo aquesta feina gràcies al talent d’Albert Boadella’

Parlem amb el presentador de ‘El foraster’, un dels programes de més audiència de TV3

ADIVA KOENIGSBERG

JOSEP REXACH FUMANYA

En la setena temporada a TV3, ‘El foraster’ assoleix les millors xifres d’audiència, amb una quota de pantalla que supera el 23%. Part de l’èxit s’explica pel ritme i l’atreviment que hi aporta el presentador, Quim Masferrer. Ens trobem en un bar de la plaça de Francesc Macià mentre el temporal Glòria assetja molts dels pobles que ha visitat aquests últims anys. Mostra missatges de WhatsApp que bescanvia amb gent del delta i que va conèixer en les seves visites de foraster: ‘La meva carpeta d’amics ha crescut brutalment aquests set anys de “El foraster”’. Parlem de l’esperit de poble, de la manera que té de connectar amb la gent, del Teatre de Guerrilla i d’un convidat inesperat, Albert Boadella.

—El temporal Glòria us ha deixat arribar bé?

—Sí perquè visc aquí. Però estic preocupat, no només per la crescuda de la Tordera, molt a prop de casa els meus pares, sinó per tot el país, especialment pel delta. És una terra que m’estimo molt.

—Hi heu enregistrat dos programes de ‘El foraster’, als Muntells i al Poblenou del Delta.

—Amb el delta em va passar una cosa. Jo ja el coneixia abans d’anar-hi amb ‘El foraster’, però fent el programa em vaig adonar que no el coneixia. El coneixia perquè hi havia anat a fer un arròs i a mirar flamencs. I quan en vaig conèixer la gent, amb el programa, vaig dir: ara sí que us conec! I hi tinc un vincle molt directe. Jo que sóc del Montseny, de la Catalunya interior, i per mi el delta és la part més exòtica del país. Aquella llum, aquella planura... Hi tinc una debilitat, sobretot per la gent.

—Com la descriuriu?

—A Catalunya tots som molt diferents i és molt difícil de generalitzar perquè es pot constatar que allà on vius, els elements geogràfics i climàtics et condicionen el caràcter. Això és així. A l’Empordà són esventats per la Tramuntana; al

Allà on vius, els elements geogràfics i climàtics et condicionen el caràcter

Ser d'un poble petit, et permet d'entendre com s'estructuren els pobles petits, la cautela amb què has d'entrar-hi

Pirineu hi fa molt fred i per això potser la gent és més tancada, perquè no es fa tanta vida a fora; i al delta hi ha gent més oberta per la llum que tenen, per la bonança i perquè les portes de les cases són obertes. Coi, gravant 'El foraster' al delta no te n'adones i ja ets al menjador d'una casa sense ni tocar al timbre. A casa meua, a Sant Feliu de Buixalleu, abans algú no entri al menjador de casa li fem un test: qui ets, d'on vénis i què hi fots aquí. Al delta són gent molt oberta, molt salada i molt agraïda. Hem de reconèixer que per part de l'administració han estat abandonats; aquesta 'Catalunya insòlita' –marca cultural amb què es feia promoció turística de la zona– que es van posar ells mateixos, té molt sentit. Espero que ara, amb tot això que passa, la poca cosa que puguem fer la gent estiguem a l'altura. Sobretot l'administració.

—Esteu en contacte amb la gent que entrevisteu?

—Sí, jo faig amics amb el programa. Mira, missatge rebut ara mateix: 'Quim, gràcies per haver pensat en nosaltres. A mi m'han caigut alguns arbres de casa, però la part que quedarà molt afectada del delta és la zona de l'illa de Buda. Una abraçada, Quim.' I m'envia una foto d'un dels arbres que li han caigut. Això és a la zona del Trabucador.

—No sou l'estrella televisiva que aneu allà on us diuen, enregistreu i a reveure?

—Estrella? Jo sóc fill d'un pagès i d'una cuinera de Sant Feliu de Buixalleu que em guanyo la vida com bonament puc.

—Però podria ser una actitud.

—Hòstia, jo vull creure que si el programa 'El foraster' funciona és perquè és de veritat. Perquè quan parlo amb la gent, és perquè m'agrada parlar amb la gent; i perquè tinc la sensació que parlant amb la gent aprenc moltes coses i m'enriqueixo. La meua carpeta d'amics ha crescut brutalment en aquests set anys de 'El foraster'. I fer veure que m'agrada la gent no sabia fer-ho. Hauria de ser molt bon actor, cosa que no sóc, per arribar aquest extrem.

—Què hi fa un home de la Selva profunda vivint a la gran ciutat?

—És això que té l'amor, que et fa fer bestieses. La meua parella és urbana, és d'aquí baix, treballa a Catalunya Ràdio i tenim una filla que va a l'escola aquí. De manera que per qüestions logístiques varem decidir que jo venia a viure aquí baix. Però de totes maneres tinc un vincle molt directe amb Sant Feliu de Buixalleu, perquè hi tinc els pares. I m'agrada molt pujar-hi.

—A Barcelona per amor.

—Sí. Però que quan l'amor s'acabi fotré el camp, perquè ens entenguem [riu].

—El fet de ser de Sant Feliu de Buixalleu us ha ajudat a connectar més ràpidament amb la gent que entrevisteu?

—Sí, segurament. Això no vol dir que un presentador de ciutat no pugui tenir la seva versió del programa. I d'èxit, alhora. En el meu cas, com que pretenc que tot sigui molt de veritat, faig molt ús del meu caràcter. He crescut en un poble, el meu pare és caçador, el meu pare és pagès, conec els seus amics, i això forma part del meu aprenentatge vital. I tot això són recursos que faig servir sempre. I ser d'un poble petit, et permet d'entendre com s'estructuren els pobles petits, la cautela amb què has d'entrar-hi. Un dels grans consells per a fer 'El foraster' me'l va donar el pare.

—Quin?

— 'Vés als pobles a aprendre, no a ensenyar.'

—No donar lliçons.

—Sí. I ho afino una mica perquè el meu pare és més directe. Probablement em va dir: 'Si vas amb ganes d'ensenyar, t'engegaran a la merda.' Aquest és el consell d'un pagès, que coincideix que és el meu pare, i no me l'ha dit ningú del món audiovisual ni que té una àmplia experiència en *prime time*.

—Aquesta temporada el programa té una quota de pantalla mitjana de més

La clau d'El foraster' és el fet de compartir les històries i creure que interessen

ADIVA KOENIGSBERG

del 23%. Per què creieu que desperta tant d'interès el programa?

—A vegades sembla que les entrevistes només es poden fer a gent que sortim a la tele, que ha publicat un llibre o que han marcat un gol. Perquè és això que interessa, la banda de música que acaba de publicar un disc o l'autor que publica tal llibre. I jo crec que no. Tot això és molt interessant, però allò que ens pot explicar la gent que no coneixem, gent anònima, també ens interessa. I amb 'El foraster' es constata. Es nodreix només de les experiències vitals de la gent que em trobo i que decideixen de compartir amb nosaltres. I pot ser una història d'amor, una història de feina, un desengany, una alegria, una pena, un problema...

—L'última que us ha passat?

—En l'últim programa un pastor em demana si pot recitar un poema que li va ensenyar un pastor de l'Empordà que es va morir fa poc. El Pere no el coneixia ningú i va fer un homenatge preciós. La clau d'El foraster', doncs, és el fet de compartir les històries i creure que interessen.

—On us agradaria de fer un 'Foraster'? Encara que sigui impossible.

—Doncs mira, us en diré dos, de llocs. Un seria el meu poble, Sant Feliu de Buixalleu, però no ho puc fer perquè no seria foraster. Per tant, la regla número u d'aquest programa no es compliria. M'encantaria no ser el fill del meu pare i poder-lo entrevistar; no conèixer el batlle, en Josep, que és un bon amic, i poder-lo entrevistar sense que fos amic meu. Sé que és molt boig, però ho he pensat moltes vegades. Fer un 'Foraster' sense ser jo.

—I l'altre?

—Això encara és més boig, però és possible. A Oimiakon.

—On?

—A la Sibèria, el poble més fred del planeta. Té quatre-cents habitants. Mira. Ara hi tenen -43°. Acol·lonant. [Mostra la temperatura d'Oimiakon amb una aplicació del mòbil.]

—Aneu-hi, però no sé si hi trobareu gent pel carrer...

—L'equip del programa sap que m'agradaria anar-hi perquè cada dia miro la temperatura que hi fa. I quan sortim a gravar i algú diu que té fred, trec el meu mòbil: 'Vine cap aquí i sabràs què és el fred.'

—Quin és el moment més emotiu que heu viscut aquestes set temporades?

—És que n'hi ha tants... Mira, la prova que aquest programa és de veritat, són la gent que ens ha deixat durant aquest temps. Jo he anat a enterraments i he casat gent de 'El foraster'. Recordo la Cinteta i en Miquet de Benifallet, que ens van regalar un ball al menjador de casa seva. Era la cançó 'Para que no me olvides', del Llorenç Santamaría. Va ser el primer programa que es va emetre de 'El foraster'. I l'any passat vàrem fer un Benifallet cinc anys, on anava a visitar tota la gent que havia participat en el programa. En Miquet ja estava molt malament, però vaig poder parlar amb ell i emetre-ho. Al cap de dos mesos ens va deixar. És un record maco, i demostra que 'El foraster' és una experiència que es grava.

—Us preocupa restar encasellat?

—Sempre he estat molt temerari, no penso més enllà. Penso en el moment present. Què pot passar, que d'aquí a deu anys em vegin pel carrer i diguin: 'Mira, aquest és aquell de "El foraster"'? Tant se me'n fum. Hi ha una cosa que m'agrada molt d'aquesta professió, i de fet és per això que vaig voler dedicar-m'hi, que és tenir la sensació de llibertat absoluta. Des de dalt d'un escenari pots dir el que vulguis. I en certa manera, que aquesta llibertat quedi coartada pel que em passi d'aquí a uns anys o pel que diran els altres, a mi em minva la llibertat, que és el motor que em fa dedicar a això. I us diré una cosa, no em sembla malament que d'aquí a uns anys em diguin 'foraster'. 'Aquest és el que feia un 27% de share?' [riu].

—Ara no descobrirem el vostre sentiment independentista, però teniu consciència que això us hagi tancat portes?

—No en tinc ni idea i m'importa ben poc. Seria incapaç de ser un independentista camuflat. Tornem a parlar de la llibertat. No em sentiria de gust deixant de dir la meua perquè això em pugui condicionar. Segurament que m'ha tancat portes, però jo no vull que cap regidor deixi de contractar ningú per la seva ideologia. Hem de fer prevaler el talent. Mira, un dels meus grans referents és Albert Boadella. Jo vaig descobrir i estimar aquesta feina gràcies als Joglars d'Albert Boadella. Recordo que plorava veient el seu espectacle 'El Nacional' al Teatre Municipal de Girona i vaig dir: vull fer això.

—Us coneixeu?

—Sí, l'Albert ha vingut a veure espectacles meus. Jo he assajat a la cúpula dels Joglars perquè el darrer espectacle me'l va dirigir en Ramon Fontserè. Ulls negats de poder assajar allà. Perdoneu, els Joglars és la companyia de teatre privada més antiga d'Europa! Ja us ho dic, i li ho he dit a l'Albert, estimo aquesta feina gràcies al seu talent. I m'encanta poder-vos dir això que us dic.

—Sempre he pensat que és gairebé un secret d'estat la dissolució de Teatre

de Guerrilla. Per què us vàreu separar?

—Això és la vida. Tots són cicles. Crec que va ser una decisió intel·ligent. A vegades considerem com a meritori el fet de durar, i és una cosa que no he entès mai. Allò que diuen: 'Aquests fa trenta anys que estan junts.' Però estan bé? Perquè a mi el que m'interessa és si estan bé. 'Doncs no, no es poden ni veure.' I després de dotze anys, que són molts anys, vàrem creure que volíem que ens passessin coses noves a la vida. Senzillament això. Però sé que sóc hereu d'aquella època, i el que han fet en Carles i en Rafael també. És que vàrem fer una irrupció molt gran en el panorama teatral català. Però ens havien de passar coses noves i si no, ara no faria 'El foraster'.

—I va ser un trencament dolorós?

—Els trencaments sempre són dolorosos. Deixes enrere passat i fan por, perquè surts d'aquell concepte que fa tanta ràbia que és la zona de confort, però és cert. Però ja us ho dic, va ser encertat.

—Com les vau entomar, les crítiques pel piulet que va fer el programa, que deia que Llívia era envoltada de territori francès?

—A veure, a les xarxes socials estic curat d'espants i sempre ho relativitzo tot molt. Llívia és un poble català dins la Catalunya Nord. D'acord. Però en una administració francesa. Llavors, com ho arregles? Quedaràs malament segur amb algú. Imagineu-vos que dic que sóc a Puigcerdà, Espanya. Aquí ja me la fotran. Travesso la frontera, però aquí ja me la tornen a fotre perquè hi ha gent que no considera que sigui una frontera, tot i que hi ha una frontera política. Entro a la Catalunya Nord, però també me la fotran, perquè hi ha gent que es considera francesa. Com ho fem? Jo entenc que algú se sentís molest. Aquí continuem essent Espanya i a vegades ho eludim; doncs també hauríem de saber fer això amb els catalans de Catalunya Nord. Us diré que el meu compte de Twitter és Quim Masferrer, Sant Feliu de Buixalleu, Països Catalans. ■■■

No em sembla malament que d'aquí a uns anys em diguin 'foraster'

A vegades considerem com a meritori el fet de durar, i és una cosa que no he entès mai

Dret a l'avortament: set obstacles que encara el dificulten

Igualtat Malgrat que el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs és garantit per llei, associacions i usuàries denuncien que algunes dones encara es troben dificultats a l'hora d'avortar o són estigmatitzades per fer-ho

CLARA ARDEVOL MALLOL

El nou govern espanyol de coalició PSOE-Unides Podem s'ha compromès a reformar la llei de l'avortament per garantir el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs a les joves de setze i disset anys sense que els calgui el consentiment dels pares. D'aquesta manera, volen revertir l'única mesura reeixida de la reforma que va intentar d'aprovar el ministre del PP Alberto Ruiz-Gallardón el 2015.

Una vegada es reverteixi aquesta mesura, es podrà dir que el dret al propi cos és totalment garantit? Segons l'opinió d'associacions especialitzades, encara caldrà fer alguns passos en matèria de drets sexuals i reproductius, no solament perquè convini revisar altres parts de la legislació per garantir-los completament, sinó també (i sobretot) perquè encara hi ha casos de dones que tenen dificultats per a avortar i que, fins i tot, són estigmatitzades per fer-ho.

1. L'accés a la informació, la primera mancança

Sovint es dona per fet que avui els joves tenen molta

informació sobre salut sexual i reproductiva. És cert que aquestes darreres dècades s'ha avançat i que l'educació sexual i afectiva ja no és cap excepció a la majoria d'escoles, però encara és incompleta. Moltes persones no tenen prou informació sobre quins drets tenen les dones a l'hora d'avortar, com i on poden fer-ho i quins són els detalls del procés. Segons les dades de l'**Observatori dels Drets Sexuals i Reproductius** (ODSR), el 40% de les dones enquestades reconeix tenir poca informació sobre la manera com avortar, mentre que sis de cada deu persones enquestades asseguren no haver sentit mai a parlar dels drets sexuals i reproductius.

Sílvia Aldavert, coordinadora d'aquesta entitat, considera que l'avortament encara és un tabú, una qüestió que no es posa al centre de l'agenda i això reforça tota una sèrie de mites que en dificulten l'accés. El primer element problemàtic és la manca de campanyes informatives sobre la qüestió. 'De la mateixa manera que a la televisió veiem campanyes contra la LGTBfòbia, el dia que veiem campanyes explicant que tens dret d'avortar i com ho has de fer, haurem

Encara hi ha casos de dones que tenen dificultats per a avortar i que són estigmatitzades per fer-ho. EP

Moltes persones encara no tenen prou informació sobre quins drets tenen les dones a l'hora d'avortar

Una altra qüestió que influeix a l'hora de garantir l'accés sense dificultats a l'avortament és l'objecció de consciència d'alguns professionals i també d'alguns hospitals privats lligats a l'església. FREEPIK

fet un gran avenç', considera. Entre més, perquè la manca de campanyes als mitjans de comunicació i als centres educatius aboca moltes noies a informar-se'n només per internet, on sovint hi ha informacions esbiaixades i errònies i, fins i tot, segons que alerta l'experta, bots d'entitats ultraconservadores que intenten convèncer les dones que no avortin.

És cert que hi ha centres i xarxes de serveis públics que orienten les dones que volen avortar, però entitats com l'Observatori alerten que en aquests serveis, igual com als centres de salut, a vegades tampoc no es dona la informació correctament: 'Hi ha un gran gruix de professionals que treballen amb molta implicació i de manera fantàstica, però hi ha un altre gruix molt important que no estan formats en això i que donen una informació que

no és correcta', diu la coordinadora.

2. L'objecció de consciència: més problemàtica que no sembla?

Una altra qüestió que influeix a l'hora de garantir l'accés sense dificultats a l'avortament és l'objecció de consciència d'alguns professionals i també d'alguns hospitals privats lligats a l'església. De la mateixa manera que el dret a l'avortament voluntari és reconegut per llei, també ho és el dret a l'objecció de consciència per als professionals de la salut que no vulguin fer un avortament. Malgrat que, segons la llei, això no hauria de ser cap entrebanc per a les dones, entitats com l'Observatori denuncien que en alguns casos sí que ho acaba essent.

'Ens han arribat casos de dones a qui els professionals els han dit que són objectors

o que els donen informació errònia o les maregen, com si fessin una objecció encoberta', explica Aldavert. 'Per exemple, ens vam trobar el cas d'una noia que va voltar per molts CAP i hospitals públics i quan va trobar el lloc on sí que li feien, després dels tres dies de reflexió li van dir que no podia ser perquè el metge que hi havia aquell dia era objector. Això és denunciable, perquè el servei no pot dir-te això, s'ha d'organitzar per a garantir-te el dret d'avortar.'

Casos com aquest obren el debat sobre si s'hauria de permetre l'objecció de consciència en la sanitat pública. 'Per a nosaltres no s'hauria de permetre cap mena d'objecció. Si no vols fer avortaments, et pots dedicar a una altra cosa o treballar a la sanitat privada', opina la coordinadora de l'Observatori. 'En l'àmbit sanitari, només

es coneixen casos d'objecció en qüestions d'avortament.'

No és possible de saber quants objectors de consciència hi ha al país perquè no es permet de fer registres. Per tant, només és possible acostar-se a aquesta realitat a partir de casos concrets que registren les associacions i els observatoris especialitzats. Per aquestes associacions, tenir informació sobre els centres on hi ha objectors de consciència i on no n'hi ha seria útil per a orientar les dones que demanen ajuda.

Aldavert considera que, en general, la qüestió de l'objecció no és menor, més tenint en compte els casos d'altres països europeus, com Itàlia: 'Allà, malgrat tenir una llei relativament progressista en matèria d'avortament, el 80% de professionals sanitaris són objectors i moltes dones han d'avortar a l'estranger.' Però responsables

del Departament de Salut asseguren que en el nostre context n'hi ha molts pocs casos i que els serveis assistencials dels hospitals s'organitzen per donar una alternativa a les dones que es troben amb metges objectors. També assenyalen que hi ha casos d'incidències que no arriben a ser notificades a l'administració perquè no es denuncien.

3. La desigualtat territorial

Els problemes que es poden derivar de l'objecció de consciència s'accentuen amb les desigualtats territorials. És més fàcil de trobar dificultats per a avortar en una ciutat petita que en una de gran, perquè a les grans ciutats les dones tenen més alternatives si troben entrebancs al primer centre on acudeixen.

Segons la doctora Imma Parra Ribes, presidenta de la **Societat Valenciana de Contracepció i Salut Reproduc-**

tiva, al País Valencià aquest problema no hi és d'una manera generalitzada, gràcies a la xarxa d'unitats de salut sexual i reproductiva, que fa trenta anys que funciona: 'Si una dona ve a sol·licitar la interrupció voluntària de l'embaràs, la remetem a unes clíniques privades concertades per la conselleria per a fer aquestes intervencions. No tenim cap problema i es tramita tot molt de pressa, com una atenció d'urgència.' Afegeix que la prova que aquesta xarxa funciona especialment bé al País Valencià (també pel que fa a la prevenció) és que el nombre d'avortaments voluntaris és inferior que al Principat i les Illes: **cinc punts i quatre punts superior**, respectivament.

Sobre els problemes que poden sorgir amb les desigualtats territorials, l'Observatori aporta com a exemple el cas d'una noia

de Manresa que va ser enviada a Barcelona per fer un avortament perquè no hi havia professionals sanitaris disponibles a l'hospital més pròxim que no practiquessin objecció de consciència. El departament insisteix que n'hi ha molt pocs casos i que sempre es donen alternatives a les dones.

La desigualtat territorial pot presentar més dificultats: 'Si una noia ha de venir a fer un avortament en una capital, com que hi ha establerts per llei tres dies de reflexió, ha de venir dues vegades', explica Aldavert. Segons les dades de l'Observatori, un 30% de les dones enquestades consideren que el lloc de residència dificulta l'accés als serveis de salut sexual.

4. Les dificultats per a les dones migrants

L'avortament gratuït és garantit per llei, com també la

sanitat universal, però tot i això encara hi ha casos de dones migrants a qui es demana que paguin per avortar. Concretament, l'Observatori denuncia el cas d'una dona a qui li van demanar cent setanta euros per a avortar perquè no disposava de targeta sanitària. Gràcies a la pressió de col·lectius feministes i la intervenció d'una de les professionals, finalment es va rectificar.

Segons que explica Aldavert, això passa arran d'una mala interpretació de la llei, però el Departament de Salut diu que sempre que ha passat s'ha actuat per a resoldre-ho. El problema, afegeixen, rau en els obstacles i retards pel fet que el Tribunal Constitucional espanyol suspengués la llei de salut universal catalana arran d'un recurs del PP. El PSOE va retirar-lo i aquests mesos vinents s'aprovarà el reglament que concretarà els requisits per a avortar a la sanitat pública que es demanaran a les immigrants en situació irregular i de vulnerabilitat social. Segons el departament, si no estan empadronades, es demanarà només la demostració d'algun arrelament, concretat al reglament. Tanmateix, tot això s'ha d'acabar de pactar amb les entitats, i en els casos de molta vulnerabilitat social aquest requisit pot no ser obligatori.

La doctora Parra assegura que al País Valencià aquest servei es regula com una atenció d'urgència i, per tant, és universal, i el Defensor del Pacient de les Illes no té constància de cap queixa registrada de cap dona migrant

Encara hi ha casos de dones migrants a qui es demana que paguin per avortar. PEXELS

Un 38% de les dones s'ha sentit jutjada o esbrincada pel fet de demanar la pastilla anticonceptiva d'urgència. FREEPIK

que hagi denunciat problemes a l'hora d'avortar.

5. La legislació sobre l'avortament a partir de la setmana vint-i-dos

La llei permet d'avortar a partir de la setmana vint-i-dos de gestació per causes mèdiques si es detecta algun problema molt greu incompatible amb la vida o greus anomalies en el fetus i si ho autoritza un comitè clínic, que és present només en alguns hospitals. L'Observatori denuncia que hi ha alguns casos en què, de manera injustificada, no s'autoritzen avortaments d'aquesta mena, tal com explica Aldavert: 'Són pocs casos, però són dones que viuen veritables inferns. Si no els autoritzen l'avortament, han d'anar a altres països i gastar molts diners. La majoria d'aquests casos són embarassos molt desitjats, però se'ls diagnostica una malformació fetal important. Com que pot tractar-se d'una

malformació no necessàriament incompatible amb la vida –perquè la criatura pot néixer i potser viure unes hores– a vegades no poden avortar.'

La coordinadora de l'Observatori considera que caldria modificar la legislació per evitar aquests casos, una opinió que Parra no comparteix pas: 'El fet de necessitar un comitè allarga el procés, però no l'invalida. La nostra llei és garantista, de les més progressistes d'Europa. Pot haver-hi casos personals que s'escapin a la llei, però hi ha una assistència quasi perfecta.'

6. Un procés estigmatitzador?

Associacions i usuàries denuncien que el procés pel qual han de passar les dones que volen avortar sovint és estigmatitzador i massa llarg i que, en alguns casos, el tracte del personal sanitari pot reforçar aquest estigma, també en la

sanitat pública. És el cas de la Mar, que denuncia, des de la seva experiència, que el protocol d'atenció establert és paternalista i fa sentir culpable la dona: 'Crec que la llevadora que em va atendre estava en contra de l'avortament i em va fer sentir molt malament, com si jo fos culpable', explica.

El de la Sofia és un cas similar: 'La llevadora que em va fer la prova de l'embaràs es va quedar sobtada quan li vaig dir que no volia tenir el fill. Em va preguntar si no m'ho volia pensar o parlar-ne amb la meua parella. Em va transmetre la sensació de fer alguna cosa mal feta i fins i tot em va donar uns fulls informatius sobre l'embaràs i els ajuts a la maternitat.'

La Mar també denuncia la quantitat de preguntes que li van fer abans d'avortar: 'Em van fer un qüestionari vergonyós. Em van demanar el nivell d'estudis, si era soltera o casada, si treballava,

quins mètodes anticonceptius utilitzava... Si et trenques una cama, oi que no et pregunten si estàs casada? No sé si ho fan per elaborar estudis, però és denigrant', considera. Parra recorda que en general no es fa més que una història clínica: 'S'ha d'entendre el perfil de la dona, quina problemàtica té. Es pregunten algunes dades socials i s'aprofita per veure si hi ha hagut algun cas de violència. Són qüestionaris dissenyats per fer prevenció'.

Per últim, la Sofia denuncia el tracte rebut en la revisió posterior a l'avortament: 'Jo pensava que seria una revisió física, però només vam parlar. La llevadora em va preguntar si estava bé i jo vaig contestar que sí, que no em passava res. Em va preguntar també quin anticonceptiu utilitzaria a partir d'ara. Vaig contestar que segurament tornaria a les pastilles i em va respondre: "Te les recepto perquè te les comencis a prendre de seguida!".'

Aquest tracte estigmatitzador no es rep pas sempre. L'Aida i l'Elsa, dos testimonis més de dones que han avortat, expliquen que han rebut un tracte impecable dels professionals i no recorden cap pregunta fora de lloc. 'Em van fer sentir molt còmoda', explica l'Aida. 'La llevadora em va tractar de meravella i en cap moment no em va jutjar', recorda l'Elsa.

Aldavert considera que no és una qüestió amb què es pugui generalitzar, perquè hi ha molts professionals que no estigmatitzen, però creu que a vegades encara els manca perspectiva feminista i d'abordatge dels drets sexuals i reproductius, i per això

Sovint encara és viu el mite que l'avortament voluntari té conseqüències psicològiques en la dona, perquè, d'alguna manera, es considera que és una cosa mal feta

encara es repeteixen casos com el de la Sofia o la Mar: 'No és només una qüestió de salut. L'avortament és l'eix que travessa l'autonomia sexual de les dones. És un dret a garantir. Qui entengui això donarà informació des de la lògica de l'apoderament i des del fet de voler facilitar l'accés a aquest dret. Com que aquesta formació no existeix, s'intenta posar a un pegat a un problema perquè no es vegi massa. Per això a vegades ens trobem amb un poder adultocèntric que vol transmetre una moral castigadora i culpabilitzadora.'

L'Observatori destaca que també hi ha casos en què el tracte ha estat similar, fins i tot, abans de l'embaràs. Segons les seves dades, un 38% de les dones s'ha sentit jutjada o esbrincada pel fet de demanar la pastilla anti-conceptiva d'urgència.

7. Els tres dies de reflexió, sovint considerats un últim càstig

Un altre punt que es qüestiona de la llei és l'obligatorietat dels tres dies de reflexió una vegada la dona ha comunicat que vol avortar. Un termini que és de tres dies i no de set gràcies a la pressió que van fer

col·lectius feministes quan es va modificar la legislació. 'Aquests dies de reflexió són un càstig. Quan poses una denúncia o et fas una radiografia ningú no et diu que te'n tornis a casa i t'ho pensis més bé', reflexiona Aldavert. 'Això reforça la idea que les dones no som subjectes de ple dret.' La Mar hi coincideix: 'Si em dirigeixo a avortar és perquè he pensat que vull fer-ho, no hi aniré sense haver-hi pensat. Per culpa d'aquesta norma tot el meu patiment amb l'embaràs es va allargar tres dies més.'

Parra, en canvi, creu que aquesta qüestió té més matisos: 'La realitat és que moltes dones vénen amb la idea molt clara, però també és de veres que és una decisió que després ja no té una tornada enrere i hi ha un percentatge de dones a qui convé donar un termini perquè la decisió siga un poc meditada.'

Per a Aldavert, l'estigma que creu que hi ha darrere d'aquesta norma i dels casos esmentats és l'arrel de tots els problemes que encara es troben. Gran part de l'opinió pública està a favor de l'avortament, però encara sobreviuen els idearis que associen la dona a la maternitat, jutgen

la seva vida sexual i la culpabilitzen de totes aquelles conductes que fugen dels rols de gènere assignats, fent cas omís a la responsabilitat de l'home. 'El control del cos de les dones i, en aquest cas, el control de la reproducció, és el pilar que sosté el sistema patriarcal. Per això és el primer que ataquen els ultraconservadors', assenyala la coordinadora de l'Observatori.

Com a conseqüència d'aquest ideari, sovint encara és viu el mite que l'avortament voluntari té conseqüències psicològiques en la dona, perquè, d'alguna manera, es considera que és una cosa mal feta. Associacions pels drets reproductius com l'Observatori ho desmenteixen i defensen que no hi ha efectes secundaris després d'un avortament, sempre que s'hagi fet en les condicions sanitàries, de seguretat, confidencialitat i acompanyament adequades i sempre que no s'assenyali com una cosa prohibida o negativa. En definitiva, sempre que no es reforci l'estigma per evitar que passi això que denunciïn dones com la Mar: 'En teoria, l'avortament és lliure, però a la pràctica t'assenyalen i et fan sentir malament'. ■

BIEL MAJORAL

‘Un poble que ha aguantat tant ens fa sentir esperances’

Entrevista al músic i activista algaidí en motiu del seu últim disc *Arasíquesí*

VILAWEB

PAU BENAVENT

Hem visitat el músic i activista Biel Majoral per parlar del seu quart treball discogràfic i DVD. Hospitalari i atent, ens rep a la seua finca plena d'ametllers, garrofers, tarongers i de vinya, situada on s'acabaven les propietats de Ramon Llull. Ens munta al Puig de Randa per mostrar-nos amb

orgull la seua estimada Mallorca i passem el matí, migdia i la vesprada entre converses de llengua, història, música, territori i molt més. Gabriel Oliver, o Biel Majoral, ha estat i és fonamental per a la cultura del país: va ser professor de gramàtica i cultura popular a la universitat i ha estat clau per a revifar les

tradicions mallorquines, entre molt més. Amb *Arasíquesí* fa vuit cants a la llibertat i a l'esperança que cal assaborir nota per nota i mot per mot, tot deixant-se captivar per la seua veu, arrelada, un pèl vellutada i deliciosament ornamentada. Hi sonen romanços i cançons amb les harmonies i rítmiques jazzístiques dels

El disc és una eina de lluita. He cantat molts anys, sempre per causes, i ara que vivim en moments difícils, aquests valors els vull mostrar

No m'interessa de lluir la veu; ara, m'agrada que la veu sigui nítida, ben cantada

seus músics Delfí Mulet, Miquel Brunet, i molts més, que remarquen el protagonisme de la veu. Un treball molt esperat que, segons l'algaídi i recent Creu de Sant Jordi, serà el darrer de la seua discografia.

—**Per què heu titulat el disc *Arasíquesí*...?**

—‘Ara sí que sí’ és una expressió que diem a Mallorca. Arran d’una contrarietat, dius: ‘‘Ara sí que sí’’ que ho faré, en això. Què voleu? Que deixem de cantar? Que no puguem ni parlar? Doncs no. Continuem parlant, ‘‘ara sí que sí’’, això què vol dir? En faltaria altra, tu.’ I a més em va anar molt bé perquè, com que el PSOE havia fet la campanya ‘Ara, sí’, vaig dir, ‘ara vos fotré, ‘‘ara sí que sí’’ que sabreu que encara hi ha gent que continua fent coses’.

—**Aleshores, el disc es presenta com una eina de lluita.**

—I tant, jo ho dic ben clar: És una eina de lluita. He cantat molts anys, sempre per causes, i ara que vivim en moments difícils, aquests valors els vull mostrar mitjançant cançons i un DVD amb un concert en directe. Les imatges que surten al DVD... jo no sé com no ha vingut el Borbó en persona.

—**És que sempre heu dit les coses clares.**

—Ho he fet sempre. Solc ser bastant mediador, en el sentit que sé que, si he d’ofendre gratuïtament, no ho faig. Ara, si he d’ofendre per necessitat, a una persona no li diré feixista sense més ni menys, però si sé que ho és, llavors sí que li ho diré, perquè ho puc demostrar.

—**Què representa la portada?**

—Són tres magranes que sobreviuen però que encara tenen un color viu, encara són vives. Doncs això: Encara som vius, que no ho entenen? Aquesta és la pregunta i la resposta: Encara sou vius? Sí, encara som vius.

—**El disc inclou texts de personalitats del món acadèmic, social i cultural que parlen de vós, com ara Teresa Cabré, Margalida Solivellas, Mercè Lorente, Josep Maria Solé, etc.**

—Sí, a mesura que enregistrava una cançó l’enviava a algú diferent. Deia: ‘Mira, escriu una cosa que vulguis sobre aquesta cançó.’ Per exemple Joan Veny, premi d’honor de les lletres catalanes, catedràtic de la universitat, una persona que coneix molt bé la llengua. Li vaig enviar el romanç i va escriure que, si Majoral hagués estat a l’època medieval, hauria estat un trobador.

—**L’acompanyament musical és en un segon pla, bastant definit, i crea atmosferes sinuoses, segons el text. Malgrat que hi haja improvisació, es nota que us coneixeu molt i que tots heu mamat aquestes tonades.**

—Sí, em coneixien molt bé tots. I aquest disc ve d’actuacions. I jo quan cant una cançó l’explic. És clar, el músic sap perfectament per quin paisatge ha de caminar; si jo li explico que he sembrat blat i hem d’anar amb compte, el músic que vendrà darrere de mi procurarà de no trepitjar el blat, sinó que anirà entre solc i solc. El músic ha anat caminant darrere la melodia sense trepitjar-la.

—**La instrumentació dóna via lliure a la rítmica del text.**

—El músic no et pot fotre un ritme que et faci anar a cent per hora i amb què la gent no percebi que li contes una història important amb uns personatges importants. Has de captivar la gent amb aquella història. A mi no m’interessa de lluir la veu; ara, m’agrada que la veu sigui nítida, ben cantada. I cantar bé vol dir que saps matisar, a cada moment, què és allò que vols transmetre. Llavors, quan contes una història entren les entonacions, quan parles fas interrogants, fas admiratius, fas ponderatius i quan cantes també has de fer igual.

—**Per tant, la música és al servei del text?**

—La meua música és al servei de comunicar i transmetre coses. La manera així com cantes no solament pot transmetre un missatge clar, pot transmetre tot un món imaginari i tot un món passat. És a dir, quan cantes una tonada és irrellevant si cantes la de batre, la de llaurar;

Les llengües es perden perquè els que la parlen la canvien, no perquè els que no la parlen l'aprenguin

VILAWEB

això ha arribat a ser folklore. És important que, així com la cantes, la gent senta una cosa que l'uneix amb una terra, amb un lloc, caram tu, amb una cultura.

—Empreu un vocabulari ric i utilitzeu els mots de manera molt acurada. Parleu de 'quarteres', 'menar', 'servar', 'giscar', 'aregar'... Quina importància té el vocabulari per a vós?

—Molta. La llengua és allò que defineix cada cosa i és allò que fa tenir una ment oberta. Si dius 'aquest camp és ple d'herbes' està molt bé, però si hi vas a passejar, trepitges herba i dius 'mira, ara he trepitjat un llevamà, un card, ara una roella', llavors et permet d'identificar i tenir una informació extraordinària. Això és fonamental, i això no ho hauríem de perdre. Perquè això és proporcionar, a una persona, una ment oberta i una capacitat classificatòria.

—Heu estat professor de gramàtica i no me n'estic de preguntar-vos per l'estat del català al país.

—Al país no ho sé, les enquestes no m'han preocupat gaire. A mi m'interessa

l'escola i pens que encara som a temps de servir i preservar un col·lectiu de mestres que fan que la llengua la puguin sentir, si més no, a molts llocs, a l'escola. La llengua no està bé perquè no hi ha hagut mai tanta repressió lingüística com ara. Si no, mireu les notícies de VilaWeb: Detenen un home perquè parla en català a la Guàrdia Civil a l'aeroport. La policia i la Guàrdia Civil rebutgen l'oferta de classes de català de l'Ajuntament de Palma.

—Molts mestres d'arreu del país expliquen que els xiquets ja no parlen català al pati.

—Em fa més por la pèrdua d'usos de la llengua. Si un infant troba una bona escola i un mestre engrescador, parlarà català, o l'entendrà. El problema és que no ens han de fer canviar de llengua, el problema és quan nosaltres canviem de llengua. Les llengües es perden perquè els que la parlen la canvien, no perquè els que no la parlen l'aprenguin. Aconseguim que la majoria de catalanoparlants no la canviem, tenim la certesa jurídica que tothom l'entén, àdhuc la Guàrdia Civil, que et fot una multa.

—També vau ser professor de cultura popular a la universitat. Què ensenyàveu?

—Les coses que jo era capaç de transmetre personalment. Penseu que jo havia anat a tota quanta festa hi havia en aquest món. Dels vint anys que cantava romanços. Per tant, ensenyava romanços, com funcionaven les danses, els explicava coses dels glosadors. I ho podia explicar, no perquè ho hagués llegit, sinó perquè ho havia viscut.

—Per cert, vau dimitir de delegat de Mallorca del Congrés de Cultura Catalana, que es va fer entre el 1975 i 1977, perquè utilitzaven el concepte de 'folklore' en compte de 'cultura popular'. Què és la cultura popular per a vós?

—Jo ara rectificaria una mica. Jo volia el concepte de 'cultura popular' perquè era el proposat per Francesc de Borja Moll, i pel mal ús del 'folklore' per part del franquisme. Aleshores crèiem en una ruptura i també havíem de trencar amb aquesta paraula. Em vaig equivocar en aquesta defensa, havia d'haver dit

senzillament 'cultura', res de 'popular'. Perquè 'cultura' implica allò que fas en convivència amb el teu entorn, això és cultura. Cultura no és elits, les elits són una altra cosa.

—Tornant al disc, com el valoreu?

—Serà l'últim. No vol dir que no faci cap col·laboració amb algú, si m'ho demanen. Si tenen bons sentiments i bona actitud, em sembla molt bé. I he de fer un concert amb una banda d'Esportes, que ja el tinc compromès. Però aquest serà el darrer disc.

—Com que l'últim disc? Només heu fet quatre discs personals.

—Només? I per què he d'avorrir la gent? Jo sóc una persona que he pogut viure amb allò que he guanyat i que no tenc ambicions, trob que quatre discos està molt bé per a explicar qui som. Que n'he de fer vint? Per què? Per repetir les mateixes coses sempre? A Mallorca tenim una expressió que en Caragol sempre em deia: 'Eima, esma, esma. Per què he de tenir cinquanta hectàrees si amb cinc ja me'n sobra?'

—Però vau nèixer l'any cinquanta, can-teu des dels vint anys, heu recorregut l'illa amb Biel des Caragol, el Tio Gori i més músics. Sabeu moltes cançons.

—Sí. Sé moltes cançons, però n'hi ha que són per a un sopar, per a un dinar. Crec que he enregistrat tot allò que m'interessava explicar com un procés cultural, crec que ho he enregistrat quasi tot. Les cançons de *Temps, Temps, Temps* són per a explicar que a començament del segle XX la gent era crítica i només ho podia manifestar amb les cançons. 'Havaneros', per exemple, explica quanta gent se'n va.

—Les cançons de la vostra discografia tenen un component polític i reivindicatiu, inherent: 'Havaneros', 'Sóc català', 'Camí, camí', 'Què té aquesta terra nostra', etc. Les cançons han de tenir eixa funció?

—Una cançó t'ha de crear emocions i fer pensar.

VILAWEB

—A Arasíquesí totes són cants a la llibertat i a l'esperança: 'Ses Germanies', amb lletra de Mateu Xurí; 'La rosa de paper'; la versió de 'Los ejes de mi carreta', d'Atahualpa Yupanqui, que heu titulat 'Les eines de ma lluita', etc.

—Així és. Respecte de 'Les eines de ma lluita', penseu que vaig viure els anys setanta a Barcelona, al costat de la Model, i vaig viure de molt a prop tots aquells moments. De fet, els únics poemes que he escrit en la meua vida els vaig dedicar a Puig Antich. Jo era allà quan el van executar. I quan ens reuníem els amics sempre cantàvem 'Los Ejes de Mi Carreta'. I jo deia: Aquesta cançó l'he de cantar, és un cant com 'La rosa de paper'. 'A mi me gusta que suenen, para qué los quiero engrasar', què em veniu a contar, desgraciats? Si jo vull fer el meu camí. Em desesperava perquè em deien: 'Ara tens aquestes idees perquè ets jove, quan tengués sa meua edat no pensaràs igual.' Quin recurs de la dreta falsa, per què no puc pensar igual en tenir una altra edat? Recursos de joves? Això és la sentència

feixista més grossa que jo he sentit mai. I per tant, l'he de cantar. Quan s'acaba, diu 'de les eines de ma lluita mai no em faran renegar', i llavors, hi ha un eslògan d'una manifestació a Palma: 'Arruix Borbó, arruix Borbó'.

—'La filla de Juan Simón' també és una versió.

—Per mi era un culte a la fermesa de la dona, perquè era capaç de guardar la dignitat. Sabeu la quantitat de dones que van aguantar la repressió elles soles amb els seus fills? Aquesta història conta que una dona aguantava fins que podien aguantar i moltes quedaven pel camí. És una història que pot passar a Andalusia, Extremadura o pot passar en l'Espanya miserable, que ens inclou a nosaltres perquè també la varem patir. El meu padrí se'n va haver d'anar a Cuba per poder comprar un mul i un carro, i va viure davall d'un arbre.

—Heu enregistrat 'La rosa de paper' i 'El vi', d'Estellés. Per què?

—Home, perquè la imbecil·litat i la beneïtura aquesta d'això que passa amb el vi, que només en poden beure els milionaris... Què és? Que si no saps l'olor de les fruites del bosc ets un desgraciat? Eh? No, no. Jo reivindic el que faig jo, el vi que hem begut avui, el vi de cada dia, el que ens dóna força. I 'La rosa de paper' és un poema universal, impertorbable, que només té una interpretació. I dedicat a José Martí, que hi va escolar la vida perquè Cuba fos independent dels espanyols. Estellés diu que la guerra va ser molt dolorosa però allò que va ser més dolorós va ser la postguerra i, malgrat les misèries, cal mantenir l'esperança. Hem de continuar cantant perquè un poble que ha aguantat tant ens fa sentir esperances.

—Què us reporta el disc?

—Molta satisfacció i molta alegria. Hi hem participat quaranta-una persones. És un culte a l'amistat, aquest disc és la cosa que jo definiria per amistat. Val més un amic de debò que cent germans amb un mal cor, canta una cançó. Crec que aquest ja ha estat el meu gran premi. És vera que vaig estar content de la creu de Sant Jordi, pel moment que era, però aquest disc m'ha dit: 'Biel, et pots queixar perquè et fa mal un queixal, perquè no hi sents, pots patir pel país, però no et pots queixar pel culte a l'amistat.'

—El país ha de sofrir gaire més?

—Jo pens que no, estic esperançat. Els joves varen sortir. Guillem d'Efak sempre ens demanava, a Antoni Artigues i jo: 'Què fan els joves?' Dic: 'Deixa fer als joves, els joves van bé. Som la nostra generació que hem renunciat a tot ja.' I per això va escriure 'Vou veri vou per no dormir', per això. I els joves surten. Han sortit els joves i els seus avis, això emociona. Perquè un poble no és segmentat en franges d'edat, això és un engany, el poble som tots, infants, nins, al·lots, joves, grans i vells. Vells, m'agrada molt aquesta paraula, no tercera edat, vells, perquè quan arribes a vell, mare meva! Quan

goig arribar a vell! Jo estic molt content d'haver arribat a vell.

—Esteu jubilat i feu de llaurador. Com vos trobeu?

—Jo visc amb moltes d'inquietuds i segueisc molt el procés polític, m'interessa molt què li passa al meu país. I som molt participatiu en molts actes. Ara, com que no he d'anar a fer classe, llavors tots els moments que tenc els visc aquí a la finca. Volia esborrar tota la dèria aqueixa pseudo-intel·lectual d'haver passat per la universitat i no ho pots fer perquè el cervell no para. I quan vaig acabar vaig dir que ni Whatsapps, ni Facebooks: un ordinador per a llegir l'editorial de VilaWeb i els articles que m'interessen, les notícies que hi ha i les entrevistes, perquè m'agraden molt les entrevistes. Però poca cosa més. I això que diuen de navegador, ni a la mar he anat mai a navegar. M'estim més estar condicionat per saber que he d'acabar una llobada, un arbre. No vull dir que feim una vida d'ermitans, però feim una vida tranquil·la i en el camp, fins que puguem.

—Abans heu dit que el disc és un culte a l'amistat. Hi ha els músics i amics de sempre i abans heu anomenat Antoni Artigues, que ja no hi és, a qui dediqueu 'Sa vida de l'homo és'.

—Amb n'Artigues érem els amics de la vida. Érem del mateix any, del 50. Ens vàrem conèixer quan en teníem divuit, vàrem viure plegats a Barcelona. Quan jo era a Guadalajara, em va falsificar la firma i va fer una instància per entrar a magisteri i, quan vaig tornar, vaig tenir una plaça interina gràcies a ell. Ell m'ha ajudat molt. Vàrem conviure tota una vida, amb ell vaig conèixer poetes: Estellés, Brossa, Palau i Fabra, els vaig conèixer tots perquè era un homo de poesia. Era un intel·lectual profund i perfecte, jo no, jo senzillament era un mestre. N'Artigues era el gran intel·lectual que necessitàvem en aquesta terra. Vàrem fer moltes coses plegats, moltes lluites, vàrem fer coses molt, molt, molt interessants. Jo encara hi somio molts, de vespres, i encara el trob a faltar. ■

Hem de continuar cantant perquè un poble que ha aguantat tant ens fa sentir esperances

Quin goig arribar a vell! Jo estic molt content d'haver arribat a vell

Un dels talls de la Meridiana. ALBERT SALAMÉ

Testimonis de cent talls: 'La independència no es farà tan sols a la Meridiana'

Meridiana Parlem amb cinc participants del tall de la Meridiana sobre les seves experiències i sobre la commemoració dels cent talls de la mobilització

ORIOL BÄBLER

El tall de l'avinguda Meridiana de Barcelona, l'única protesta contra la sentència del Suprem que ha sobreviscut, arriba avui als cent dies. A la cruïlla on es troben Sant Andreu, la Sagrera i Nou Barris, que ara exhibeix una enorme pintada de 'Llibertat', cada vespre es reuneixen desenes, centenars i fins i tot milers de persones. La sentència en va ser el catalitzador, però la protesta –contra la repressió, la desmotivació general i les

contradiccions– ha pres vida pròpia.

Per entendre millor la mobilització, ens reunim en una cafeteria del centre de Sant Andreu amb cinc participants –alguns d'actius i alguns de desencantats– que ens expliquen les seves experiències sobre l'asfalt. Al voltant de la taula hi ha l'Anna, una activista de Nou Barris i treballadora d'un equipament cultural; en Gerard, també de Nou Barris i detingut en un dels talls; i la Núria, una autònoma precària de Sant Andreu. Més tard, s'hi afegeixen la Luci, una veïna de

La sentència en va ser el catalitzador, però la protesta – contra la repressió, la desmotivació general i les contradiccions– ha pres vida pròpia

Sant Andreu, i en Jordi, un soldador de Nou Barris.

Per raons de seguretat no s'han fet fotografies de la conversa.

—Éreu persones polititzades abans de l'1-O?

—Anna [A.]: Jo he estat sempre involucrada en moviments reivindicatius de Nou Barris com ara el casal popular Tres Voltes Rebel.

—Gerard [G.]: Jo no he fet més activisme que formar part del mobilitzacions que m'han semblat més interessants o útils. Em considero una persona interessada en la política,

Un dels talls de la Meridiana. ALBERT SALAMÉ

en tant que lleigeixo per documentar-me i informar-me, però no tinc cap vincle amb els partits independentistes. No veig cap estructura política que em representi.

—Núria [N.]: Jo que sóc la més gran, et diré que no. Sóc una de les noves convertides a l'independentisme. Sempre havia estat catalanista, però creia en Espanya. Encara recordo la il·lusió i l'esperança de la transició o de quan Zapatero va guanyar contra pronòstic les primeres eleccions. Vaig pensar que Espanya canviaria, però m'he adonat que és irreformable.

—Per què decidíu de participar en el tall de la Meridiana?

—A.: En primer lloc per proximitat, però també perquè creia en la utilitat d'articular uns altres espais de protesta a banda i complementaris a les grans mobilitzacions que hi havia a Barcelona després

de la sentència. I ara, en un context general de desmobilització, entenc el tall com un espai que manté activa la flama de la mobilització. Però també com un espai d'autoorganització, que pot donar peu a més iniciatives.

—N.: Jo ho entenc com un pas més dins la meua implicació en l'activisme. Ara fa més de dos anys que participo en la passejada pel centre de Barcelona 'Llibertat Presos Polítics', que és un bon aparador per a explicar als turistes la repressió de l'estat espanyol. I arran d'això vaig fer el salt a la Meridiana i després, per exemple, al tall del Tsunami a la Jonquera.

—G.: A mi m'és més fàcil explicar per què me n'he anat apartant.

—Endavant.

—El tall és important com a mobilització popular del veïnat de Sant Andreu, Nou

Barris i la Sagrera. Com a lloc de trobada és útil, però no em sembla un espai on sigui possible de trencar amb l'*status quo* del règim del 78. Crec que té un rerefons processista o llista, que narcotitza, que impedeix d'anar més enllà. No hi ha cap posició clara sobre com fer front a l'estat i a la situació política. Crec que tallar la Meridiana de vuit a deu del vespre s'ha convertit en una rutina.

—A.: Comparteixo en part això que dius, però no la reflexió que com a col·lectiu no anem 'més enllà'. El tall és un espai d'apoderament i de reivindicació. A més, l'autoorganització ha permès de crear vincles i xarxes amb uns altres punts del territori, uns altres talls i uns altres agents socials. Dit això, en un context de desmobilització general i, en part incentivat pels partits, entenc que hi hagi gent desmotivada.

—Què es pot fer per què aquesta gent hi torni?

—N.: Malauradament, per sortir a la premsa i per tenir repercussió cal que hi hagi violència. És així. Llavors deixem de comunicar la protesta. Que vingui la Brimo, cremem quatre contenidors i tindrem més ressò mediàtic. Potser així aconseguirem que vingui més gent. Volem això? No ho crec. No és l'essència de la Meridiana.

—A.: Crec que el nostre punt fort és el factor intergeneracional. Som una protesta que reflecteix tots els estrats socials i demogràfics. No hi ha un sol perfil de 'meridianer'. N'hi ha molts i tothom hi és benvingut. Només cal veure les activitats que fem. Com podem recuperar la gent que s'ha desencantat? Crec que ens hem de fer més visibles. Potser fins i tot ens cal innovar com a espai de protesta, però sobretot explicar millor

què reivindicuem. Som útils i ho podem ser encara més.

—N.: Però tampoc no és una situació d'urgència. El tall no està en estat terminal. Som l'única protesta que ha sortit cada dia al carrer d'ençà de la sentència. De la mateixa manera que hi ha gent que no ha tornat, també n'hi ha que ve d'arreu de Catalunya. I no ens enganyem, el temps ara no convida a sortir a tallar la Meridiana... però hem resistit les festes i ja som gairebé al febrer. Aquesta resistència és el que fa i farà que la gent s'afegeixi a la protesta.

—Gerard, que us faria tornar-hi?

—G.: Per mi una reivindicació ha de posar en perill el privilegi d'aquella classe que utilitzen l'arma policial i el seu monopoli de la força per defensar-se. Si no es posa en escac aquest privilegi, la protesta és

totalment passiva. I la Meridiana crec que es tolera perquè no causa grans problemes. Crida una mica, però no cridis gaire.

—Quina alternativa proposeu?

—Hem d'aconseguir de posar els privilegiats entre l'espasa i la paret. La Meridiana no em sembla el lloc, però tampoc un tall de dos dies a la Jonquera. Cal estendre la mobilització a més punts del país i de manera simultània. És molt més complicat.

—N.: És evident que la independència no es farà només a la Meridiana. Això que diu crec que ho compartim tots. Però el context del tall no és el context d'una resposta de país amb tots els actors, entitats i mitjans.

—Luci, que acabeu d'arribar, què en penseu d'aquests cent dies del tall?

—Luci [L.]: Em sembla una

ximpleria, perquè per desgràcia, em sembla que ens queden molts dies de protesta. Però el tall és un *collage* emocional i de reivindicacions, que ens ha fet més forts com a ciutadans. Compartim espai infants i avis que van viure la guerra civil. Les visions són ben diferents, a vegades fins i tot esbojarrades, però la mescla és francament enriquidora. I no vull dir tan sols en l'àmbit polític, sinó també en l'humà. Però hi ha una cosa que no m'agrada.

—Quina?

—No suportó que diguin que la Meridiana és un símbol. Per mi això és perillós. No som una cosa estàtica que mereix adoració. El tall és una cosa viva i que evoluciona amb la gent que hi participa.

—Què en penseu de la decisió de comunicar la protesta al Departament d'Interior?

—A.: Personalment vaig en contra del permís, però diumenge la majoria de l'assemblea va decidir de renovar-lo. Jo era partidària de deixar-nos un marge de no-notificació per tornar-nos a trobar amb la resistència a peu de carrer. D'aquesta manera, el tall no s'acomoda i les companyes que han deixat de venir potser tornaran perquè se senten més útils en aquest format. De totes maneres, la primera notificació no la vaig entendre com una decisió conservadora ni un pas enrere, sinó com una decisió que generava un nou escenari que ens permetia una organització millor, cosa impossible davant del cordó policial.

—L.: Jo també sóc contrària al permís. Però entenc la decisió de l'assemblea. Abans de festes hi va haver moltes identificacions, encerclaments, detencions i més

Un dels talls de la Meridiana. ALBERT SALAMÉ

‘No som una cosa estàtica que mereix adoració. El tall és una cosa viva i que evoluciona amb la gent que hi participa’

‘Hi ha desenes d’identificats, quatre o cinc denúncies i quatre detinguts’

tècniques repressives que no mereixem. Tenim el dret d’expressar-nos, però era un moment difícil. Hi havia molta tensió i la gent tenia por. Crec que ens va anar bé parar uns dies. Però jo no sabia que el permís durava un mes.

—A.: Seria ideal de poder debatre la notificació cada setmana a l’assemblea, però per raons burocràtiques és pràcticament impossible.

—Algú és partidari de notificar el tall?

—N.: Jo. Hi ha dos panormes. El de la gent més gran i conservadora, per dir-ho d’alguna manera, i el de la gent més jove, que és més de donar canya...

—L.: Hi ha molta gent gran disgustada amb el permís. Jo mateixa [riu].

—N.: Segurament, però jo hi vaig votar a favor.

—Per quin motiu?

—No m’agrada córrer davant la Brimo. No m’agrada. No tenen límits. Crec que això ho pot explicar millor en Gerard.

—Com fou la vostra detenció?

—G.: A mi em van detenir precisament abans del primer permís. Quatre agents dels Mossos es van acostar a una persona, que era fora d’un encapsament, i un el va agafar pel coll. Jo m’hi vaig adreçar,

tot i que no era prou a prop per a aturar la detenció. Vaig començar a cridar i en aquell moment uns quants agents em van tirar a terra. Em van immobilitzar, i un cop emmanillat, em arrossegaren la cara per l’asfalt de la Meridiana. Vaig passar una nit al calabós i ara estic a disposició judicial.

—De què us acusen?

—D’un delictes d’atemptat contra l’autoritat. Segons els Mossos em vaig resistir a la detenció i vaig clavar puntades de peu als agents. És un muntatge policial. El meu advocat i jo hem decidit de denunciar els Mossos pel maltractament que em van infligir. En el moment de la detenció em vaig sentir desemparat.

—Què voleu dir?

—Suposo que si hagués estat en una data més calenta, més pròxima a la sentència, quan la gent estava acostumada a posar el cos per evitar la repressió, la gent hauria intervingut per mirar d’aturar-la. No en culpo ningú. I entenc perfectament la gent que no fan un pas endavant quan la policia actua, però si tenim tanta por de ser represaliats, difícilment aconseguirem res.

—L.: A mi em sap greu tot això que expliques. Quan la policia actua, la situació és molt tensa i un no sempre reacciona com

voldria. Potser ens caldria més formació en aquest sentit. La setmana de la teva detenció va ser molt dura. Persecucions, encerclaments, agressions, identificacions... estàvem en xoc. En alguns casos s’han evitat detencions. Però en el teu cas no sé què va passar, em sap molt greu.

—A.: Jo recordo que s’han evitat detencions i denúncies. El problema és quan la Brimo fa carrusells, carrega i ens encercla. Quan ens dispersen ens afeblim com a col·lectiu. Som més vulnerables i difícilment podem donar una resposta a les porres.

—N.: Segurament ens falta formació per aquesta violència. Jo he vist detencions a la Meridiana i he cridat amb un megàfon contra els agents: ‘Vergonya, gorilles, hauríeu d’estar perseguint delinqüents i no aquí.’ Però què puc fer? No tinc la força física per a aturar un agent. I si m’hi acosto... se m’emporten a mi també.

—Hi ha una xarxa de suport en cas de denúncia o detenció?

—Jordi [J.]: A Nou Barris hi ha un grup de suport que es diu Solidaritat Perifèrica. Fa unes quantes setmanes, conjuntament amb ells, vam crear un grup de ‘meridians’, on tenim una persona que fa d’enllaç amb Alerta Solidària.

A tothom que ha tingut problemes, com és el cas d’en Gerard, li hem ofert suport. En aquest sentit, fa temps que demanem pel bot de Telegram que tothom qui hagi estat identificat, denunciat o detingut ens n’informi.

—Ho fan?

—Com que ara hi ha permís per a fer el tall i la cosa està calmada costa que la gent ho expliqui. Però suposem que a mesura que vagin arribant les denúncies aniran posant-se en contacte amb nosaltres. De moment, hi ha desenes d’identificats, quatre o cinc denúncies i quatre detinguts.

—Per quins delictes són les denúncies?

—Atemptat contra l’autoritat, desordres públics, participació en manifestació no comunicada i resistència a l’autoritat.

—Què n’hem d’esperar de la commemoració d’aquests cent dies?

—A.: Esperem que hi hagi una concentració multitudinària. Hi haurà correfocs, actuació musical i presència de col·lectius de represaliats. Esperem que el temps sigui més benivolent que la policia i ens en deixi gaudir. Si plou a bots i barrals els actes es faran dissabte. ■

Avui comença el procés d'‘impeachment’ contra el president dels Estats Units, Donald Trump. EFE

Tot allò que heu de saber sobre l'‘impeachment’ contra Trump

Estats Units El procés que podria defenestrar el president dels Estats Units comença avui al migdia

OT BOU COSTA

Què és un ‘impeachment’?

És un procés legal pensat per jutjar un càrrec públic de rang federal. La constitució nord-americana estableix que el poder legislatiu pot emprendre el procés quan hi ha indicis de ‘traïció, suborn o més alts crims i males praxis’. El procés té dues fases. Primer, la cambra de repre-

sentants decideix si acusa el càrrec en qüestió o no. Si l'acusa, el senat el jutja. En cas que els senadors el declarin culpable, l'acusat perd el càrrec.

Només dos presidents han passat per un *impeachment*: Andrew Johnson, el 1868, i Bill Clinton, el 1999, però cap d'aquests dos judicis no va tenir èxit. Richard Nixon va dimitir abans de ser processat, preveient una sentència desfavorable. La resta s'han

Només dos presidents han passat per un impeachment: Andrew Johnson, el 1868, i Bill Clinton, el 1999

aplicat contra jutges federals, llevat d'un senador i un membre de l'administració presidencial.

Per què processen Trump? La trucada a Zelenski

La cambra de representants ha acusat el president Trump de dos càrrecs. El primer, abús de poder, comès suposadament per haver pressionat el president ucraïnès Volodímir Zelenski perquè investigués per corrupció l'ex-vice-pre-

Fins ara, cap 'impeachment' no ha acabat amb la destitució del president dels Estats Units. EFE

sident Joe Biden, possible rival demòcrata a les eleccions d'enguany, i el seu fill Hunter, que tenen negocis a Ucraïna.

Trump és acusat d'haver amenaçat Zelenski que, si no l'obeïa, cancel·laria una reunió amb ell a la Casa Blanca i retindria una partida que ja havia estat aprovada de quatre-cents milions de dòlars en suport militar d'Ucraïna. L'oposició considera que, si això es provés al judici, Trump hauria actuat contra la seguretat nacional dels Estats Units per interessos polítics personals.

En segon lloc, el president és acusat d'obstruir el congrés per haver instat els membres del seu govern i els seus col·laboradors a no fer cas de les citacions de la cambra, i per haver demanat als

testimonis que no cooperessin amb la investigació.

Quines proves hi ha contra ell?

El 26 de setembre propassat, un informant que s'identificava com a membre dels equips d'intel·ligència nord-americans va publicar una carta en què alertava que, setmanes enrere, el 25 de juliol, Trump havia tingut una conversa telefònica amb Zelenski en què havia fet servir 'el poder del seu càrrec per demanar la interferència d'un país extern a les eleccions [presidencials]', que es faran el novembre d'enguany.

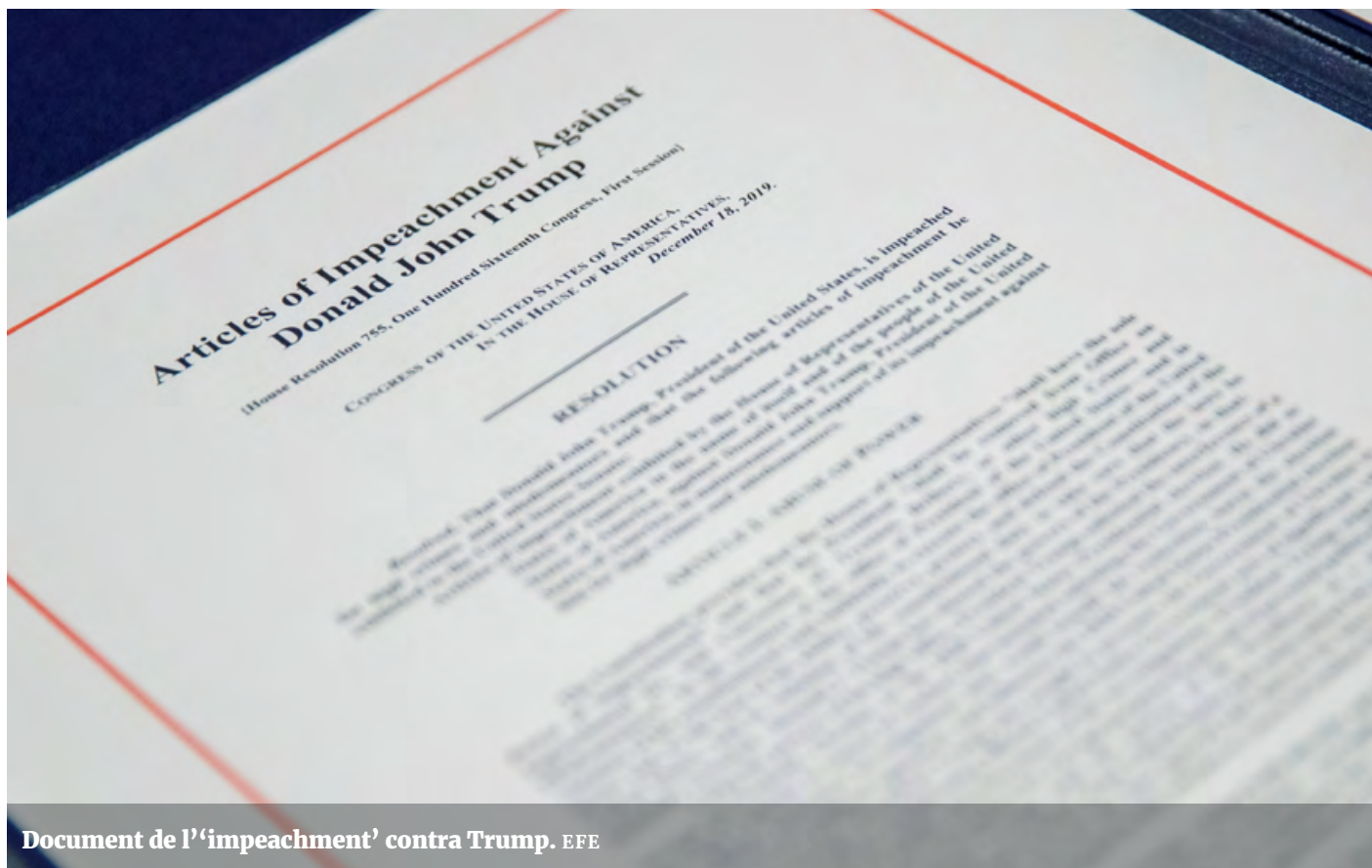
Trump ha reconegut que, dies abans de la trucada, va ordenar que els EUA no enviessin els diners a Ucraïna, però nega que la intenció real fos coaccionar el seu homòleg.

Trump és acusat d'haver amenaçat Zelenski que, si no l'obeïa, cancel·laria una reunió amb ell a la Casa Blanca i retindria una partida que ja havia estat aprovada de quatre-cents milions de dòlars en suport militar d'Ucraïna

Tot i que tant Trump com la Casa Blanca ho han desmentit reiteradament, l'ambaixador nord-americà a Ucraïna, Bill Taylor, va assegurar davant el comitè que investigava els fets que el president havia deixat ben clar que la retenció dels diners restava supeditada a la hipotètica investigació contra els Biden.

Quina fase del procés comença avui?

L'impeachment contra Trump ja ha superat la primera fase: la cambra de representants ha decidit d'acusar-lo formalment i avui comença el procés al senat. Els senadors hi faran de jurat i un grup seleccionat de set congressistes demòcrates, d'acusació particular. La defensa de Trump serà un equip mixt d'advocats personals i consellers de la Casa

Document de l'«impeachment» contra Trump. EFE

Blanca. La majoria de dubtes giren entorn del magistrat John Roberts, que presideix el Tribunal Suprem i que serà l'encarregat de dirigir el procés. No és clar encara si el seu paper serà merament moderador.

Perquè Trump sigui defenestrat cal que ho acordin almenys dos terços del senat, on els republicans tenen majoria absoluta (són 53, contra els 47 demòcrates: la minoria ha de convèncer 20 republicans que votin contra el seu president). Per això sembla improbable que l'*impeachment* reïxi: tot depèn de si les proves són prou flagrants per a convèncer els senadors moderats, i si els convé de donar-hi suport o no, tenint en compte que molts se sotmetran a la reelecció alhora que ho hauria de fer Trump,

el 3 de novembre. A més, com va passar amb Bill Clinton, és factible que una majoria clara de senadors creguin que Trump és culpable, però votin en contra de destituir-lo, argüint que Trump és popular i té suport i, per tant, no n'hi ha prou per a fer-lo plegar. Si hi hagués sorpresa, el rellevaria automàticament el vice-president ultraconservador Mike Pence.

Quant durarà? Trump hi compareixerà?

Hi ha discrepàncies que no s'esclariran fins que no hagi començat el 'judici'. Primer de tot, se'n decidirà el format. El dirigent republicà al senat, Mitch McConnell, vol que el procés no duri més de dues setmanes. A partir d'avui hi haurà sessió cada dia llevat del diumenge. Els demò-

Perquè Trump sigui defenestrat cal que ho acordin almenys dos terços del senat

crates també esperen que el procés sigui àgil, a fi que no obstrueixi les primàries que triaran el següent rival de Trump, i que comencen el 3 de febrer. Però el calendari que havia previst el seu líder, Chuck Schumer, va amb dotze dies de retard.

McConnell també pretén que no hi compareguin els quatre testimonis que exigeix Schumer. El més important és el de John Bolton, que va dimitir fa pocs mesos el càrrec de conseller de Seguretat Nacional per

discrepàncies amb la manera de fer de Trump. Fa pocs dies, Bolton va explicar que estava disposat a declarar. Podria ser una declaració explosiva, però Trump podria fer ús del seu privilegi i vetar-la, tal com ha insinuat aquests darrers dies. Quant a Trump, que s'ha referit a l'*impeachment* com una 'cacera de bruixes' i 'assetjament presidencial', podria optar per declarar-hi, però ara com ara sembla clar que el seu advocat, Pat Cipillone, declararà en nom seu. ■

Cultura popular Festa de la Calçotada de Valls

Gastronomia Festa de la Carxofa de Benicarló

Solidaritat Trobada gegantera als Lledoners

VilaWeb { Paper > 25/26/2020

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Projecte de Cultura en Xarxa
BARNASANTS25
CANÇÓ D'AUTOR

#BARNASANTS

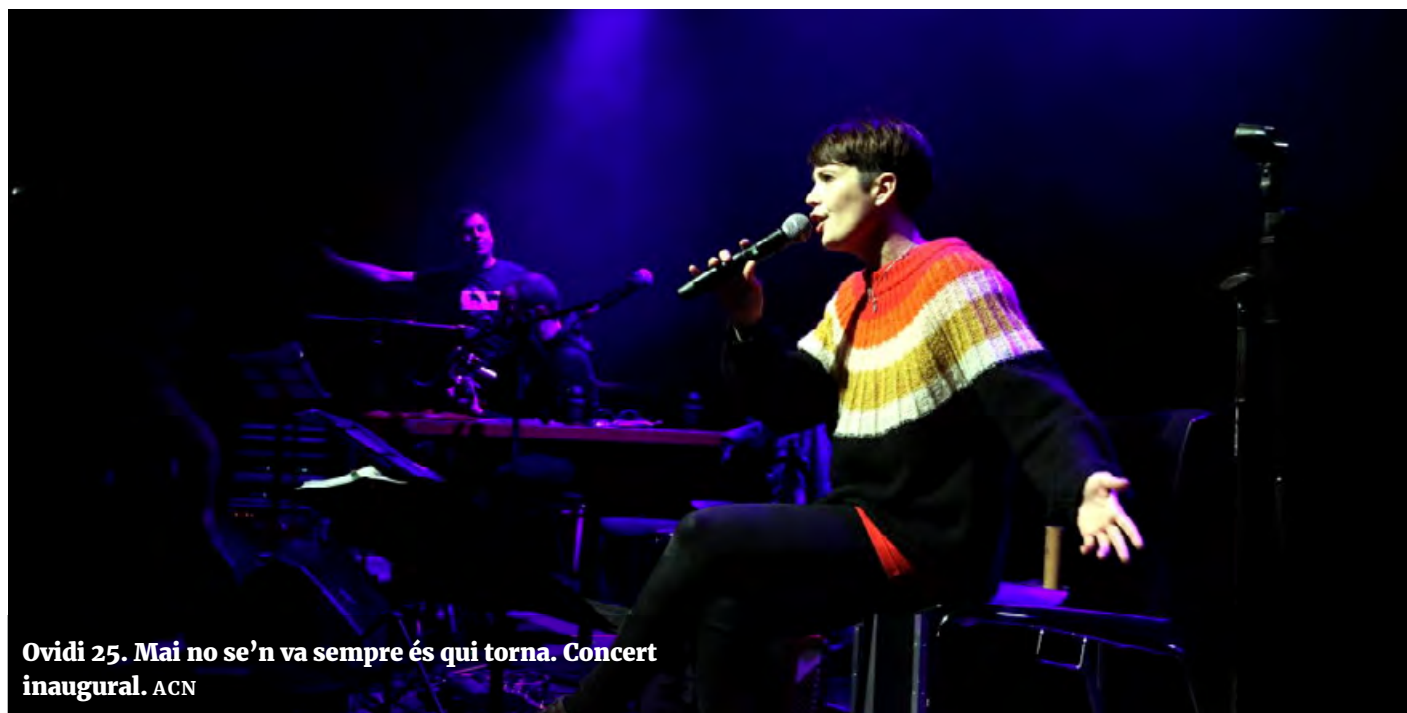
LA CULTURA ÉS
EL KALÀIXNIKOV
DELS S.XXI

Us oferim una selecció de deu espectacles del
festival Barnasants, que durarà fins el 26 d'abril

**BARNASANTS:
VINT-I-CINC ANYS
DE MÚSICA D'AUTOR**

BARNASANTS I OM
DEL 24/04 AL 18/04/20

cardoon
studio

Ovidi 25. Mai no se'n va sempre és qui torna. Concert inaugural. ACN

DEU CONCERTS DEL **BARNASANTS 2020** QUE NO PODEU DEIXAR ESCAPAR

Festivals Us oferim una selecció de deu espectacles del festival Barnasants, que durarà fins el 26 d'abril

REDACCIÓ

Fa vint-i-cinc anys, va néixer un festival que volia fer de la cultura una eina de reflexió i transformació social. El Barnasants, festival de cançó d'autor, arriba al quart de segle consolidat com una de les cites imprescindibles del calendari. Del 24 de gener al 26 d'abril s'han programat 125 concerts arreu dels Països Catalans.

Us oferim deu propostes per a espremer el Barnasants:

Ovidi 25. Mai no se'n va sempre és qui torna. Concert inaugural

24 de gener. 20.30. Cotxeres de Sants (Barcelona).

Més dates: 25 de gener a Centelles; 15 de febrer a Castelldefels; 22 de febrer a Girona; 14 de març a Manacor; 27 de març a Vilafranca del Penedès; 29 de març a Balaguer.

Els Ovidi4 reten homenatge a Ovidi Montllor ara que fa vint-i-cinc anys de la seva mort. L'espectacle, que uneix música, poesia i reflexions, vol ser un repàs de tot allò que significa Ovidi Montllor en el seu triple vessant, com diria ell, d'artista, cantant i pallasso.

Concert per la vida. Homenatge a Guillem Agulló

26 de març. 20.00. Auditori de Barcelona. Més dates: 1 d'abril a València.

El projecte 'La lluita continua', contra la impunitat dels assassins de Guillem

Agulló, programa un concert amb dos escenaris (Barcelona i València) per a homenatjar la figura d'Agulló i denunciar l'auge de l'extrema dreta a les institucions i als carrers. Hi actuaran Xavi Sarrià, Feliu Ventura, Tribade, Smoking Souls, Jazzwoman, Miquel Gil, el Diluvi, Opció k-95, No Logo, Ovidi5 - Columna Guillem Agulló i el Cor d'Eliana, i encara se n'han de confirmar més.

Maria del Mar Bonet. En record d'Ovidi Montllor i Guillem d'Efak

8 de febrer. 21.30. Teatre El Goula del CC el Roure (Begues).

Maria del Mar Bonet s'acompanya d'una vintena de músics a escena, la Big Band Begues, i recupera algunes de les peces

emblemàtiques de la seva trajectòria que han caminat pel món del jazz. A més, el concert també servirà d'homenatge a dos grans noms de la cançó que van morir fa vint-i-cinc anys: Ovidi Montllor i Guillem d'Efak.

Quico Pi de la Serra. La cançó ve d'un lloc on ningú mana

4 de febrer. 20.00. Teatre Principal de Palma.

Més dates: 22 de febrer a Bellreguard. Aquest concert és el particular homenatge de Pi de la Serra al festival Barnasants, ara que arriba als vint-i-cinc anys. Un projecte que ell mateix considera que 'ha aixecat tossut la persiana del seu refugi anti-mordassa per poder escoltar veus i cançons que són testimoni de la lluita dels pobles, cançons que qui mana no vol sentir, anhels de llibertat d'arreu.'

Marina Rossell. Cançons de resistència

1 de febrer. 20.30. Sala de Cultura de Formentera.

Més dates: 7 de març a Gandia. Marina Rossell revisa temes que han marcat història, com la 'Bella Ciao', que van popularitzar els partisans italians, o la mítica 'Lili Marleen', que va unir els bàndols dels alemanys i dels aliats.

Bestiari Carner

24 d'abril. Lo Quarter (l'Alguer). Per a commemorar els 50 anys de la mort de Josep Carner, Joan Díaz, Gemma Abrié i el grup New Catalan Ensemble desembarquen a l'Alguer per dur-hi el Bestiari Carner. També hi presentaran un llibre-disc amb il·lustracions d'alumnes de l'Escola Massana.

Una bruixa com nosaltres. Homenatge a Guillermina Motta

15 de març. 19.00. Teatre Joventut (l'Hospitalet de Llobregat).

Silvia Comes, Ester Formosa, Anna Roig, Laura Simó i Mone Teruel són les encarregades de posar música i veu a aquest homenatge a Guillermina Motta.

Guillermina Motta serà homenatjada el 15 de març. JUAN MIGUEL MORALES

Mirau que sem anant i mirant: Cançons de festa, sàtira i taverna de l'Alguer

4 d'abril. 21.00. Sala Luz de Gas (Barcelona).

El cantautor alguerès Claudio Gabriel Sanna porta a Barcelona la música de taverna de l'Alguer, on era costum que, en algun moment del vespre, els clients es posessin a cantar acompanyats d'una guitarra, una mandolina i percussions inventades, com ara culleres de la taverna. Aquestes melodies seran a l'escenari de la mà de Sanna i el seu Rall Grup, format per artistes algueresos i catalans com Meritxell Gené, Marc Serrats, Salvatore Maltana, Dario Pinna, Josep Maria Cols, Paolo Zuddas i Andreu Ubach.

Vicente Feliú. Concert antològic en directe, guitarra i veu

6 de març. 21.00. Sala Luz de Gas (Barcelona).

El Barnasants vol mirar una de les realitats culturals més importants de l'Amèrica Llatina, amb la qual ha teixit forts llaços culturals i complicitats: la música cubana. És per això que Cuba és el país convidat d'enguany i que torna a l'escenari del festival Vicente Feliú, un dels grans noms de la música cubana, amb un concert antològic en directe, a guitarra i veu.

Pau Alabajos. Cloenda

18 d'abril. 20.30. Teatre Joventut (l'Hospitalet de Llobregat).

Més dates: 26 d'abril a València.

El cantautor torrentí presenta el seu darrer treball, *Les hores mortes*, amb què torna a impregnar la música de poesia amb versos de Maria Mercè Marçal, Miquel Martí i Pol i Apel·les Mestres.

VALÈNCIA, MANRESA | BARCELONA

CELEBREN L'ARRIBADA DE L'ANY NOU XINÈS

Internacional Aquest cap de setmana, a València i Manresa es fan desfilades per a donar la benvinguda a l'any · A Barcelona, la celebració serà l'1 de febrer

Aquest dissabte comença l'any 4718 segons el calendari tradicional xinès. CEDIDA

REDACCIÓ

Aquest dissabte comença l'any 4718 segons el calendari tradicional xinès, corresponent a l'any de la Rata de Metall. L'arribada de l'Any Nou Xinès és un esdeveniment molt important per a la comunitat xinesa de tot el món. Per això, no és estrany que als Països Catalans s'organitzin diverses desfilades per a donar la benvinguda

al nou any. Les més importants seran aquest cap de setmana, a València i Manresa, i el vinent, a Barcelona.

A València, per novè any consecutiu, aquest dissabte s'hi fa la desfilada de l'Any Nou Xinès. La comunitat xinesa de València omplirà de música i llum els carrers del centre de la ciutat. La desfilada començarà al carrer de Pelai i continuarà pels de Xàtiva i Marqués de Sotelo fins a la plaça de l'Ajuntament. L'any passat, més de 20.000 persones

es van acostar al centre per veure l'espectacle.

Aquesta no és l'única activitat que ha organitzat l'Institut Confuci de la Universitat de València. La plaça de l'Ajuntament acollirà durant tot el dia concerts, balls tradicionals xinesos, classes de taitxí i kungfu, demostracions de cal·ligrafia xina, a més de degustacions de te tradicional i plats típics.

Diumenge serà el torn de Manresa. L'Associació xinesa de la Catalunya Central ha organitzat, amb el suport de l'ajuntament, tot d'activitats per a donar la benvinguda al nou any. La festa començarà a la una amb una desfilada que anirà de la plaça de Sant Domènec fins a la plana de l'Om, passant per la Muralla de Sant Domènec, la plaça d'Europa i la plaça Major. A les tres de la tarda, a la Sala dels Carlins es farà un espectacle amb danses i òperes típiques de la cultura xinesa.

A Barcelona, la celebració es farà esperar uns dies més. Serà l'1 de febrer al passeig de Lluís Companys. Els organitzadors, entre els quals la Fundació Institut Confuci de Barcelona i la Casa Àsia, han programat un seguit d'activitats lúdiques, festives i culturals que es faran al voltant de l'Arc del Triomf. La festa començarà a les 11.30 amb una desfilada amb dracs xinesos i catalans, i continuarà fins a les 20.00 amb diversos espectacles i mostres culturals i gastronòmiques xineses.

LA PILOTA VALENCIANA JA TÉ OBRA DE TEATRE

Teatre Caterva Teatre fa les últimes representacions de 'L'home bo' a l'Espacio Inestable de València, del 24 al 26 de gener

REDACCIÓ

L''home bo' és la figura imparcial que, quan s'escau, pren decisions inapel·lables en la pilota valenciana i, alhora, és el títol de la primera obra de teatre dedicada a aquest esport tradicional. Un treball de la Companyia Caterva Teatre, sota l'aixopluc de les residències artístiques Graners de Creació.

Els actors i directors Jaume Ibáñez, Robert de la Fuente i Fernando Soler fan una barreja de ficció i realitat documentada minuciosament: durant un any, han cercat imatges, enregistraments, biografies i anècdotes de jugadors històrics, actuals i mítics, i han contactat amb especialistes i afeccionats.

La funció mostra l'esport professional i el seu impacte social, econòmic i moral, des de la postguerra fins a l'actualitat, a través de tres jugadors cèlebres de la modalitat d'escala i corda: Alberto Arnal, Quart; Julio Palau, Juliet; i Antonio Reig, Rovellet. Tots tres protagonitzen una història d'amistat, rivalitat i amor travada en els trinquets i amarada de tot allò que envolta i configura la pilota valenciana: Els sentiments, els esforços, el vocabulari, la política, els mites, el tarannà de la gent, la humilitat, les traveses, el contacte intergeneracional, i més.

De fet, utilitza el lèxic i l'explica en clau divulgativa: s'hi parla de dau, cadafal, dels rojos i els blaus, de ferir, d'arruixar, etc. S'hi senten expressions lligades a l'esport i arrelades a l'imaginari col·lectiu, com 'va de bo', i altres més actuals, com 'va de dona', que s'uti-

Els actors i directors Jaume Ibáñez, Robert de la Fuente i Fernando Soler fan una barreja de ficció i realitat documentada minuciosament. CEDIDA

litza d'ençà de la incorporació de la dona a la pilota. I hi citen les modalitats, des de la perxa a la galotxa passant per la desapareguda vareta de Borriol.

I, per altra banda, apareixen amb determinació el rerefons del franquisme i la resistència, els excessos de poder, els diners i l'esperança. Tot, però, amb una perspectiva que vol defugir tòpics, des del present. Per exemple, no bada a mostrar la pilota valenciana com un esport que no sempre ha fet bandera del sentiment identitari, ans al contrari,

explica que si bé el trinquet ha estat un espai de resistència social i lingüística contra la dictadura, on el poble es podia sentir lliure en aparença, el joc ha sobreviscut, en part, parell a l'evolució del gust per les apostes, amb els seus alts i baixos.

Fet i fet, Caterva Teatre proposa *L'home bo* com un homenatge a la pilota valenciana i a una manera de viure arrelada a la terra, a més d'una reflexió sobre el passat més recent, per aprendre dels errors.

El concurs més popular, per la seva espectacularitat, és el de menjar calçots. ACN

ARRENCA LA TEMPORADA DELS CALÇOTS A VALLS AMB LA FESTA DE LA CALÇOTADA

Tradicions Entre els concursos que se'n faran diumenge, hi ha la competició per veure qui menja més calçots

REDACCIÓ

Tot i que fa un parell de mesos que ja es poden menjar calçots, ara arriba la millor època, quan se n'intensifica el consum. Per això, aquest cap de setmana es fa a Valls la Festa de la Calçotada. Una jornada destinada a difondre les propietats gastronòmiques i les tradicions entorn d'aquesta menja.

Durant tot el cap de setmana se succeiran les demostracions per a aprendre com coure calçots a l'estil tradicional, degustacions i mostres de cultura po-

pular, com ara cercaviles de danses i gegants.

El dia fort serà diumenge, quan tindrà lloc la Festa de la Calçotada, durant la qual es faran diversos concursos, des del de cultivadors de calçots a la millor salsa. El concurs més popular, per la seva espectacularitat, és el de menjar calçots. Guanyarà qui en mengi més durant 45 minuts. El rècord el té Adrià Wegrzyn, que el 2018 va arribar a menjar més de 300 calçots, uns cinc quilos.

Per a qui vulgui tastar calçots amb calma i moderació, a la plaça de la Zeta es fa una degustació popular. És un menú format per calçots, salsa i una

llesca de pa per a acompanyar. Tot plegat regat amb vi de la zona i, per postres, una taronja. A més, hi haurà graelles preparades a la plaça de l'Oli i de la Zeta perquè la gent hi pugui coure la carn que vulgui.

A Valls, des de final del segle XIX, la tradició dels calçots ha anat passant de generació en generació i per això la ciutat és coneguda com la capital del calçot. La calçotada, un àpat protagonitzat pel calçot, la salsa i els complements, mou cada temporada centenars de persones entre els mesos de novembre i abril i constata l'arrelament d'aquest fet gastronòmic tan típic i popular.

COM GAUDIR DE LA CARXOFA, A BENICARLÓ

Tradicions La Festa de la Carxofa 2020 arriba al punt àlgid aquest cap de setmana amb la fira de productes de proximitat i les jornades gastronòmiques

REDACCIÓ

Si hi ha un indret on la carxofa és ben arrelada és Benicarló. El cultiu d'aquest producte és un eix bàsic sociocultural del municipi. Tant és així, que a l'escut del poble apareix representada una planta de carxofa. És per això que quan arriba el temps de collir-les, Benicarló fa festa grossa, i durant el mes de gener hi dedica un reguitzell d'activitats de tota mena: des de torneigs d'escacs i pàdel fins a tallers de dibuix o concerts. Però, com no pot ser d'una altra manera, les activitats més aclamades de la Festa de la Carxofa són la torrada popular, la Fira de Productes Gastronòmics i de Proximitat i les Jornades Gastronòmiques de la Carxofa, que es fan aquest cap de setmana.

Divendres arriba el cinquè festival Art&Xoc, una proposta que marida la música i les carxofes adreçada a tota mena de públic però amb un punt en comú: els ritmes d'arrel afroamericana i afrocaribenya com el reggae, l'ska i el hip hop. Hi haurà gastroteques amb productes relacionats amb la carxofa, tallers i música per als més menuts i, a partir de les onze de la nit, concert a càrrec de Soweto, Rigodonians, Black Fang i un discjòquei.

Qui vulgui gaudir simplement de la gastronomia, a dos quarts de nou del vespre del mateix divendres es farà el Sopar de Gala de la Carxofa, en què s'homenatjarà una persona destacada del món de l'agricultura i es lliurarà el distintiu Carxofa d'Or.

Dissabte és el dia gros. Comença la fira de productes gastronòmics, que ocuparà l'avinguda de Joan Carles I i el carrer de

La carxofa de Benicarló. ELENA CID BELTRAN / DO CARXOFA DE BENICARLÓ

Sant Joan. A partir de les deu del matí es faran tota mena d'activitats, des d'un taller de balls tradicionals valencians fins a una visita teatralitzada al Poble Ibèric del Puit de la Nau. També es podrà fer la ruta de la Carxofa de Benicarló, que descobrirà els conreus dels voltants del municipi. A més, a dos quarts de dotze a l'avinguda de Joan Carles Primer aterrarà el festival Sonora amb el concert d'Oscar Britz i Vera Green.

El moment més esperat de la festa és la torrada popular de carxofes, que es farà dissabte a les set del vespre a la plaça de la Constitució. Es preveu que s'hi

torraran uns tres mil quilos de carxofes. Per acabar la festa, a les onze de la nit, es farà el ball popular amb l'orquestra Àgora, a la mateixa plaça.

Diumenge hi haurà la tradicional Demostració Gastronòmica de la Carxofa de Benicarló, en què hi participaran els establiments de la ciutat. A més, també començaran les Jornades Gastronòmiques de la Carxofa de Benicarló, que s'allargaran fins al primer de març i on participaran diversos restaurants de la ciutat, que ofereixen un menú singular amb la carxofa com a element principal.

Primera trobada gegantera als Lledoners. ACN

GEGANTS PER LA LLIBERTAT: ARRIBA LA SEGONA DIADA GEGANTERA ALS **LLEDONERS**

Presos polítics Una cinquantena de colles participaran en la trobada, que es farà diumenge al matí

REDACCIÓ

Tot just fa un any, més d'una vuitantena de colles geganteres es va concentrar a l'exterior de la presó dels Lledoners per donar suport als presos polítics. Ara els organitzadors volen tornar a fer una jornada com aquella. La convocatòria és aquest diumenge al matí i hi participaran més de cinquanta colles i un centenar de gegants.

La diada gegantera començarà a les 10.00, quan arribaran les colles, tot i que no serà fins a les 11.30 quan es podrà veure la mostra de balls dels gegants participants. A les 13.00 es farà la ballada conjunta per donar suport als presos polítics i exigir-ne la llibertat.

Quim Gutiérrez i Natalia Tena. ACN

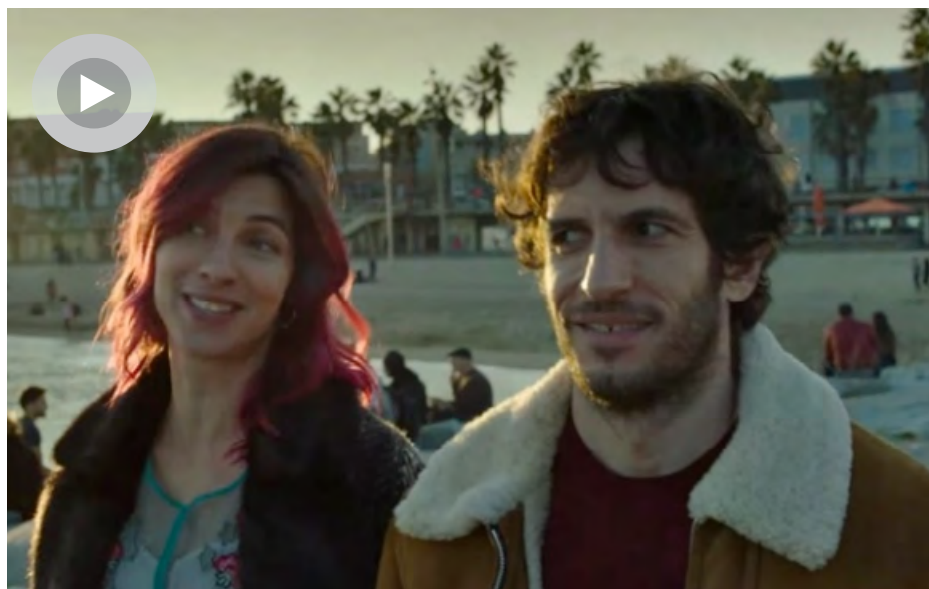
‘TE QUIERO, IMBÉCIL’, LA COMÈDIA ROMÀNTICA DE QUIM GUTIÉRREZ, ARRIBA AL CINEMA

Quim Gutiérrez torna a la gran pantalla amb el film *Te quiero, imbécil*, que protagonitza amb l'actriu de *Joc de trons* Natalia Tena. Aquesta setmana també s'estrenen *Aguas oscuras*, amb Mark Ruffalo i Anne Hathaway i *Las aventuras del doctor Dolittle*, amb Robert Downey Jr.

Te quiero, imbécil

Direcció: Laura Mañá. Intèrprets: Natalia Tena, Alba Ribas, Vanessa Castro, Patricia Vico; Quim Gutiérrez, Ernesto Alterio, Alfonso Bassave, David Lifschitz. Gènere: Comèdia.

Film que explora la manera de les noves generacions d'homes d'enfrontar-se als rols de gènere. El protagonista intenta convertir-se en un home actual: es depila, s'interessa per la moda i es cuida.

Dark Waters*Aguas oscuras*

Direcció: Todd Haynes. Intèrprets: Anne Hathaway, Mare Winningham, Louisa Krause, Ming Wang; Mark Ruffalo, Bill Camp, William Jackson Harper, Tim Robbins. Gènere: Drama.

Un advocat descobreix un secret fosc que connecta unes morts inexplicables amb una de les corporacions més grans del món i ho arrisca tot per fer sortir a la llum la veritat. Basat en fets reals.

Dolittle*Las aventuras del doctor Dolittle*

Direcció: Stephen Gaghan. Intèrprets: Emma Thompson, Jessie Buckley, Octavia Spencer; Robert Downey Jr., Antonio Banderas, Michael Sheen. Gènere: Comèdia.

L'excèntric doctor John Dolittle, després de la mort de la seva dona, es tanca a casa acompanyat d'animals exòtics. Quan la reina es posa malalta, haurà d'anar a una illa per trobar un mossèn i, així, també recuperar el sentit de l'humor i el coratge.

Ema

Direcció: Pablo Larraín. Intèrprets: DONES; HOMES. Mariana Di Girolamo, Josefina Fiebelkorn, Giannina Fruttero; Santiago Cabrera, Gael García Bernal, Eduardo Paxeco.

Una jove ballarina decideix separar-se de la seva parella després de lliurar el fill que havien adoptat i que no van ser capaços de criar.

Els acusats per l'accident del metro de València pacten amb la fiscalia

Núria Pradas guanya el 40è Premi Ramon Llull amb la novel·la 'Tota una vida per recordar'

Comunicat de Torra: amenaça amb accions penals per les pressions a Torrent i les calúmnies contra ell

'Ovidi és una brúixola, un antídote contra l'amnèsia'

Hong Kong o com la granota aprèn a sortir de l'aigua